ఆరోజు అన్నపూర్ణమ్మగారి భవనం చాలా సందడిగా హడావుడిగావుంది. దాసీలు ఇటూ అటూ చకచక తిరుగుతున్నారు. అన్నపూర్ణమ్మ వాసంతికి ఏదో చెప్ప బోతూంటే శ్రీకాంత్ వచ్చేడు.

“అమ్మా, మాకు వాసంతితో కాస్త పనుంది, నువ్వుకూడా ఇలారా.” అంటూ పిలిచేడు.

ముగ్గురూ కలిసి డ్రాయింగ్ రూంలోకి నడిచేరు. అక్కడ ఇంకా—వాసంతి అన్న రాజు, మరో ఇద్దరు మిత్రులూ వున్నారు. అన్నపూర్ణమ్మ గదిలోకి రాగానే అంతా లేచి ఆమెకి నమస్కరించేరు.

‘వీణ’

"వాసంతీ, ఇక్కడున్న మా అందరికీ నువ్వు వీణ వాయించగా వినాలనుంది." అంటూ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు శ్రీకాంత్.

"అమ్మో, నావల్ల కాదు బాబూ!" అంటూ పారిపోబోతూన్న వాసంతి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు శ్రీకాంత్.

"ఎందుకలా బెదిరిపోతావ్? వీణ వాయించడమేగా—నీ చేతిలోవున్న పనే. కాస్త మా మీద దయ చూపించావంటే ఆనందలహరిలో మేమంతా మునిగి తేలి ఉక్కిరి బిక్కిరై "

క్షణాల్లో వీణ సభలో అమర్చబడింది. వీణని చేతిలోకి తీసుకొని తీగలను చేతివేళ్ళతో నిమరసాగింది వాసంతి. ఆ మధురధ్వని అతిథుల వీనులకి విందు చేసింది. ఆ సంగీతంలో ఏదో అలౌకిక శక్తివుంది. ఆకర్షణవుంది. అందరి హృదయాల్లోనీ హర్షోల్లాసాలు నృత్యం చేయసాగినై.

శ్రీకాంత్ కనురెప్పయినా వేయకుండా వాసంతి అమాయక వదనాన్ని దీక్షగా చూస్తున్నాడు. ఇంతకుముందు ఆమె ముఖం మీదుండే అల్లరి చిరునవ్వు ఇప్పుడు లేదు. వీణ చేతిలోకి రాగానే ముఖం గంభీరంగా మారిపోయింది.

వాసంతీ—రాజూ అంతగా లేని కుటుంబానికి చెందినవారు. శ్రీకాంత్ వాళ్ళకి అండగా నిలబడి ఏ విషయంలోనూ కూడా లోపమన్నది లేకుండా కనిపెడ్తూ వస్తున్నాడు. ఆ అన్నాచెల్లెళ్ళ ఆనందం కోసం—ఎట్లాంటి త్యాగానికైనా శ్రీకాంత్ సిద్ధమే! వాసంతికి వీణ నేర్చుకోవాలని ఎన్నాళ్ళనుంచో కోరికగా వుండేది. ఓ వీణ తెచ్చి పెట్టమని అన్న రాజుని అడిగింది. ఫలితం పూజ్యం. ఈ సంగతి గ్రహించిన శ్రీకాంత్ ఓ వీణని కొని వాసంతికి ఆమె పుట్టినరోజు బహుమతిగా యిచ్చేడు. అంతే గాకుండా ఆమెకి వీణ నేర్పేందుకు ఓ గురువును కూడా ఏర్పాటు చేశాడు. ఆయిన ప్రతిరోజూ సాయంకాలం భవనానికి వచ్చి వాసంతికి వీణ నేర్పుతూ వుంటాడు.

నేర్చుకోవడం ప్రారంభించిన అనతి కాలంలోనే మంచి ప్రావీణ్యత సంపాదించింది వాసంతి. అంత త్వరగా నేర్చుకోవడమన్నది చాలా అసాధారణమైన విషయం. వాయిద్య నైపుణ్యాన్ని ఆశ్చర్యపోతూ వినసాగేడు రాజు. ఎప్పుడూ అల్లరి చిల్లరగా నవ్వుతూ తిరిగే ఈ అమాయకురాలిలో ఎంత శ్రద్ధవుందో! వీణ తీగెలపై నర్తించే కోమలమైన చెల్లెలి చేతి వ్రేళ్ళని పరికించసాగేడు.

వీణా వాయిద్యం ఆగిపోయింది. కొన్ని క్షణాలవరకూ గదిలో నిశ్శబ్దం రాజ్యం చేసింది. గంభీరవదనంతో తన వీణని సర్దుకుంటోన్న వాసంతిని అందరూ ఆశ్చర్యభరిత దృష్టితో చూశారు. వెంటనే చప్పట్ల ధ్వనుల్తో గదంతా దద్దరిల్లి

యువ

పోయింది. వాసంతి వదనంలో చిన్న చిరునవ్వు మొలకెత్తుతుండగా శ్రీకాంత్‌ని చూసింది.

కాసేపట్లో అతిథులందరూ వెళ్ళిపోయారు. అన్నపూర్ణమ్మ మాధవిని పిలిచి కాబోయే కోడలు దగ్గరకి చీర ఇచ్చేందుగ్గాను వెళ్ళమన్నది. ఆ మాట విన్నాక శ్రీకాంత్ వేపు తిరిగింది వాసంతి.

“ఏదైనా సందేశం వుందా?”

“ఎందుకు?”

“ఓహో. ఏం నంగనాచులు? వినలేదా—నేనిప్పుడు కాబోయే వదినగారి దగ్గరికి వెళ్తున్నాను ”

“అయితే, ఇది చెప్పు.”

“ఏమిటది?”

“పుట్టింటినుంచి దాసీలెవర్నీ తీసుకురావొద్దూ ... నేనున్నానూ—అని!”

“మీ సంగతేనా అంటున్నారు. ?” అంటూ పగలబడి నవ్వింది వాసంతి.

శ్రీకాంత్ కూడా ఆమెతోబాటు నవ్వేడు.

ఓ దాసీ వెంట రాగా శ్రీకాంత్ అత్తవారింటికి బయలుదేరింది వాసంతి. అక్కడ ఆమెను సాదరంగా ఆహ్వానించేరు. వెండిపళ్ళెంలో తీసుకువెళ్ళిన చీరనీ—పసుపు కుంకుమనీ దాసీచేతికి యిచ్చి కాబోయే శ్రీకాంత్ భార్య—రేణూ గదివేపు నడిచింది. వాసంతిని చూడగానే కాబోయే భర్తని చూసినంత సిగ్గుపడింది రేణుక. లజ్జాభారంతో ముఖం కిందికి దించుకుంది. వాసంతి ఆమె దగ్గరసా వెళ్ళి ఆమె చుబుకం పట్టుకొని యెత్తి కళ్ళల్లో కళ్ళుపెట్టి చూసింది.

"నే నెవరినో తెలుసా?"

"ఉఁహూఁ" అంది రేణుక మెల్లిగా.

"నేను వాసంతిని."

"వారి బంధువులా?"

"నీ ఇష్టం. నువ్వేలాగనుకున్నా సరే! చూస్తే నేను ఆయనకి ఏమీ కాను, ఆలోచిస్తే నేను వారికెంతో కావలసిన దగ్గరిదాన్ని నువ్వొస్తావుగా .నీకే అర్థమౌతుంది" అంటూ దాసీ చేతుల్లోని వెండిపళ్ళెం అందుకుంది వాసంతి. చీరని చేతిలోకి తీసుకొని రేణూకి చూపిస్తూ—"చూడు—బావుందా?" అంది.

బావుందన్నట్లు సిగ్గుపడ్తూనే తలవూపింది రేణు. కాసేపు ఆ కబురూ ఈకబురూ చెప్పి వాసంతి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె వెళ్ళిపోగానే రేణుక మస్తిష్కంలో ఓ ప్రశ్న నిలిచింది. వాసంతి మాటలు ఆమెలో ఏవేవో ఆలోచనల్ని రేకెత్తించేయి.

క్రమంగా ఆమె కనులముందు శ్రీకాంత్ రూపం నిలిచింది. అవ్యక్త మధుర భావనతో రేణుక శరీరం పులకించింది.

2

"రాజూ! రాజూ!.. రాజేడీ వాసంతీ?"

"ఓ మీరా? రండి. అన్నయ్య స్నానం చేస్తున్నాడు."

"ఇంతసేపై మేం తయారై రెడీగా వుంటే—ఇంకా ఇప్పుడా స్నానం చేసేది?!"

"ఏమైందిపుడు? సొంత వాహనం వుంది, క్షణాల్లో బయల్దేరవచ్చు"

"అవున్లే, నువ్వా అన్నకి చెల్లెలువేగా, ఆయనగారి పక్షమే మాట్లాడతావు.... అదుగో మనవాడు.."

"ఏమంటున్నావు?" అన్నాడు అప్పుడే వచ్చిన రాజు.

"నీ గురించే, ఏమైపోయావా? ఇంత లేటుకి కారణమేమిటా అని!"

"మీలాగ అన్నయ్యకి వెనకా ముందూ నౌకర్లెవరూ లేరు, పాపం, ఇంటి పనంతా తనొక్కడే చూసుకోవాలి. కదన్నయ్యా?" అంది వాసంతి రాజు వంక చూస్తూ.

"సరే బాబూ, క్షమించేశాం. గబగబ కానీ, వాళ్లందరూ కార్లో కూర్చుని మన కోసం వెయిట్ చేస్తున్నారు ." అంటూ వాసంతికేసి నడిచేడు శ్రీకాంత్. వాసంతి అన్నకోసం టిఫిన్ కేరియర్ సర్దసాగింది,

"పరోటాలు చేశావా, ఏం?" అన్నాడు శ్రీకాంత్.

"మరే, ఒక్కసారి రుచిచూస్తే మళ్ళీ మర్చిపోరు."

"అలానా, ఎన్ని పరోటాలు పెట్టేవు?"

"లెక్కపెట్టి సరిగ్గా పద్నాలుగు పెట్టేను."

"అమ్మో.... అన్నే ?!"

"ఇప్పుడిలాగే అంటారు కానీ అక్కడికి వెళ్లేక అన్నీ అపురాపురుమని తినేస్తారు.... ఒక్కటైనా మిగల్చకుండా," అంది వాసంతి.

శ్రీకాంత్ మారుమాట్లాడలేదు. ఆమెకి పనిలో సహాయం చేసేందుగ్గాను ముందుకి నడిచేడు. శ్రీకాంత్‌కి ఇవేళ చాలా ఆనందంగా వుంది, ఈరోజు చాలామంది మిత్రుల్తో కలిసి అక్కడికి దగ్గర్లోనే వున్న జలపాతం దగ్గరికి పిక్నిక్‌గా వెళ్తున్నాడు,

"నన్నుకూడా మీతోపాటు తీసుకెళ్ళరూ?" చేతిలో వున్న కేరియర్‌ని ఓమూల పెడ్తూ అమాయకంగా అడిగింది వాసంతి.

"ఇవాళ కాదు ఇంకోసారి ."

"ఇవాళ కాదూ .అంటూ దాటెయ్యడం మీకు బాగా వచ్చు, ఈ మాయ మాటలు విని విని నా చెవులు గళ్లు పడిపోయేయి, అంతేకాని .."

"ఏనాడైనా తీసుకెళ్లేరా—అంటావు, అంతేగా? పోనీ నువ్వే చెప్పు, మేమందరం మగాళ్ళం, నువ్వొక్కర్తివే ఆడదానివి ."

"అయితే ఏం?" అంది మధ్యలో వాసంతి,

అంతలో రాజుకూడా బట్టలు వేసుకొని అక్కడికి వచ్చేడు, వస్తూనే— "ఏమిటి కథ? ఏమంటూంది వాసూ?" అన్నాడు,

"ఏముందీ పాతపాటే నేనూ వస్తానూ అంటూంది" అన్నాడు శ్రీకాంత్,

"మరేం ఫర్వాలేదు చెల్లాయ్. మాతో నువ్వుకూడా వచ్చేరోజు ఎంతో దూరంలో లేదు." అన్నాడు రాజు నవ్వుతూ.

"ఎప్పుడు?" అంది వాసంతి చిరుకోపం అభినయిస్తూ.

"మీ రేణూ వదిన వచ్చేస్తూందిగా—అప్పుడన్నమాట!"

ఈ మాట విన్నాక వాసంతి మలినముఖం విప్పారి కళకళలాడింది.

"మరైతే రేణూ వదిన్ని వేగరం తెచ్చెయ్యరాదూ?

"తెచ్చేద్దాం .ఈలోగా రాజుకికూడా ఎక్కడేనా ." అన్నాడు శ్రీకాంత్.

"ఒద్దు బ్రదర్. ఇంత వేగరం ఇట్లాంటి బంధాల్లో చిక్కుకోను."

"ఈ పప్పులేం ఉడకవ్. అమ్మ నిన్ననే ఎవరో అమ్మాయిని చూసి వచ్చిందట." అన్నాడు శ్రీకాంత్.

"మీ అమ్మగారికి మరేమీ పని లేనట్టుందే. ఈ సంగతి చెప్పు శ్రీకాంత్... ముందు వాసంతికోసం ఓ మాంచి అబ్బాయిని చూడమను "

అన్నయ్య నోటమ్మట ఈ మాటలు వినగానే వాసంతికి ఎక్కడలేని సిగ్గు ముంచెత్తింది. తడబడే కాళ్ళతో అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోతున్న వాసంతిని, రాజూ శ్రీకాంత్‌లిద్దరూ నవ్వుతూ చూశారు. కాసేపాగి శ్రీకాంత్ భుజంమీద చెయ్యివేశాడు రాజు. "శ్రీకాంత్, ఈ జీవితంలో నాకొక్క కోరికమాత్రం చాలా గాఢంగా వుంది... వాసంతికి వివాహం చెయ్యాలి. మంచి వరుడిని ఎన్నికచేసి—తలిదండ్రులు లేని లోటుని అన్నయ్యగా నేను తీర్చాలి." ఈ మాటలు అంటూవుండగా రాజు గొంతుక గద్గదమై పోయింది. అతని కళ్ళల్లో నిల్చిన కన్నీటి బిందువుల్ని చూశాడు శ్రీకాంత్. తన రుమాలు తీసి అతని కన్నీరు తుడిచేడు.

"భలేవాడివి రాజూ. నీకు పిచ్చిగాని పట్టిందా ఏం? నేనూ అమ్మా వుండగా ఏం మాటలవి? నువ్వే చూద్దువుగాని వాసంతి పెళ్ళి బ్రహ్మాండంగా జరిగేలా చేస్తు చూస్తాను. సరేనా?" అన్నాడు శ్రీకాంత్.

కృతజ్ఞతాభరిత నయనాల్తో అతనికేసి చూశాడు రాజు. అంతలో వాసంతి వొచ్చి అన్నవేపు తిరిగింది. "అన్నయ్యా, సాయంకాలం తొందరగా వచ్చెయ్యాలి సుమా!" అంది.

"ఒకవేళ ఏ కారణంచేతనైనా ఆలస్యం అయితే నువ్వేం గాభరా పడకు. వంట పూర్తిచేసుకొని అమ్మగారింటికి వెళ్ళు. సాయంకాలం నేను వచ్చేవరకూ అక్కడే వుండు" అన్నాడు రాజు.

"అలాగే. సాయంత్రం నువ్వొచ్చిన తర్వాతగానీ నేను భోజనం చెయ్యను."

"ఆఁ. అలాగేలే!"

స్నేహితులిద్దరూ వీధిలోకి నడిచేరు. వాళ్ళ కారు కనుమరుగు అయ్యేవరకూ

అదే చూస్తూ నిల్చున్నది వాసంతి....చిన్నప్పట్నించీ రాజుకి చెల్లెలంటే విపరీతమైన ప్రేమా అభిమానం. వాసంతికికూడా అన్నయ్యా అన్నా అంతే గౌరవం. ఎన్నడూ ఒకరినొకరు ఎక్కువకాలం వదిలి గడపలేదు. ఈ రోజు పిక్నిక్ కని అన్నయ్య అలా వెళ్తూంటే ఎంచేతో మాధవి మనస్సులో ఏదో మేఘాలగుంపు ముసురుకుంది. నెమ్మదిగా లోపలికి వెళ్ళి వంటా అదీ పూర్తిచేసింది. ఆనక అలసటగా మంచంమీద మేను వాల్చింది. అంతలో అకస్మాత్తుగా ఆమెకి రాజు అన్నమాటలు స్మృతిపథంలో మెదిలేయి.

"ముందు వాసంతికోసం మాంచి అబ్బాయిని చూడమను!" ఆ మాటలు తలుచుకుంటూ భవిష్యత్తుని చిత్రించుకోసాగింది వాసంతి. అంతలో మరో ఆలోచన మెరుపులా మెరిసింది. ఒకవేళ పెళ్ళి గిళ్ళి అయిపోతే—అప్పుడు తనని అన్నయ్య దగ్గర వుండనిస్తారా? తనకి దూరం అయిపోడూ? జీవితాంతం పెళ్ళి చేసుకోకుండా బ్రహ్మచారిణిగా అన్నయ్య సేవలో గడిపేస్తే ఏం?

దూరంగా చెట్లమీద పక్షుల కోలాహలం విన్పిస్తోంది. గాలి తాకిడికి చెట్లు పెద్దగా శబ్దంచేస్తూ పిశాచాల్లా వూగుతున్నాయి. ఎంచేతో వాసంతి వున్నట్టుండి భయభ్రాంతురాలైంది. ఒక్క ఉదుటున లేచి ఇంటికి గొళ్ళెంపెట్టి రోడ్డుమీదికి నడిచింది. అన్నపూర్ణమ్మగారి భవంతి అక్కడికి ఫర్లాంగు దూరంలోనే వుంది. భవంతి మెట్లు ఎక్కు-

తూనే ఒక్కసారి గట్టిగా నిట్టూర్చింది.

ఆ భవంతిలోని నౌఖర్లందరూ వాసంతిని ఎంతగానో ఆదరిస్తారు. వాసంతి మాటలూ, ఆమె కోమలస్వభావం వాళ్ళని ఎంతో ఆకర్షించింది. అమాయికమైన ఆమె మొహం చూడగానే వసంతాగమనాన్ని గుర్తించిన పూలమొక్కలై పోతారు. ఆమె భవంతికి ఎంచేతేనా రావడం ఆలస్యమైతే, ఇక అందరి దృష్టి రోడ్డుమీదే వుంటుంది. ఆమె వస్తూన్నదంటే చిరునవ్వుతో స్వాగతమిస్తారు భవంతిలో అడుగుపెట్టిన వెంటనే అమ్మగారివద్దకి వెళ్లింది వాసంతి.

"ఎక్కడున్నావమ్మా వాసంతీ, ఇంతసేపూ?"

"ఇవాళ అన్నయ్య పిక్నిక్‌కి వెళ్ళాలన్నాడు ."

"అవునూ .వాళ్ళు వెళ్ళిపోయి చాలాసేపైంది గదూ?"

"అవుననుకోండి. కాని ఇంకా పన్లున్నాయిగా అంట్లూ అవీ "

"అలాగా. మరింక పనేం లేనట్టేగా!?"

"లేనట్టే!"

"అన్నట్టు రా వాసంతీ! చిన్నపని చెప్తాను, మీ వదిన కోసమని కొన్ని చీరలు తెప్పించేను, మంచివి ఎంచు ."

"ఏయే రకాలు తెప్పించేవు?"

"నువ్వే చూద్దువుగాని రా!" అంటూ దారితీసింది అన్నపూర్ణమ్మ. ఆమెని అనుసరించింది వాసంతి. గదిలో రెండు ట్రంకుపెట్టెలున్నాయి. రెండిట్లో ఎన్నో రకరకాల చీరలున్నాయి. ఆ చీరల్ని చూస్తూ ఒక్కక్షణంపాటు "రేణూ" అదృష్టానికి ఈర్ష్య చెందింది వాసంతి. అన్నపూర్ణమ్మ ఒకొక్క చీరా తీస్తూ వాటి గొ— అదీ వివరించి చెప్తున్నారు వాసంతికి., ఆఖర్న ఓ చీర తీసి వాసంతి భుజంమీద వేసిందామె.

"ఎలా వుంది వాసూ, ఈ చీర?"

"చాలా బాగుంది." అంది వాసంతి వణుకుతూన్న చేతుల్తో ఆ చీరని పొదివి పట్టుకుంటూ.

"ఇది నీకోసమే నేను తీసుకున్నాను."

"నాకోసమా?"

"అవును. శ్రీకాంత్ పెళ్ళికి నువ్వీచీర కట్టుకోవాలి .. ఒకవేళ నీకీరంగు నచ్చకపోతే చెప్పు. మరోటి తెప్పిస్తాను."

కృతజ్ఞతతో ఆమె వైపు చూసింది వాసంతి, "రంగు బాగానే వుంది," అంటూ

చీరని చేతుల్లోకి తీసుకుంది.

*　　　　*　　　　*

మధ్యాహ్నం భోజనం అమ్మగారితోపాటు ఆమె బలవంతంమీద వారి భవంతిలోనే చేసింది. భోజనాలయ్యేక కాసేపు ఆ కబురూ ఈ కబురూ చెప్పుకున్నారు. తర్వాత అన్నపూర్ణమ్మ నిద్రపోయింది. వాసంతి కూడా నిద్రపోవాలని ప్రయత్నించింది. కాని నిద్ర వా స్తేగా! నెమ్మదిగా లేచి భవంతి ముందున్న తోటలోకి నడిచింది. ఏపుగా పెరిగిన చెట్లకొమ్మల్లో కూర్చున్న పక్షులు అవ్యక్తాలాపనలు చేస్తున్నాయి. తలెత్తి నీలాకాశాన్ని పరికించింది. గుంపులు గుంపులుగా ఎగురుతున్న పక్షులు కమనీయంగా కన్పించేయి. ఎగుర్తోన్న విహంగాల్ని చూసిన వాసంతిలో ఏదో ఈర్ష్యాభావం పేరుకోసాగింది. తనకి కూడా రెక్కలుంటే ఎంత బాగుణ్ను. తనకిష్టంవచ్చిన చోటికి హాయిగా ఎగిరిపోవొచ్చు! అంతలో ఆమె దృష్టి అకస్మాత్తుగా ఆకాశంలో ఎగురుతూన్న రెండు పక్షులమీద నిలిచింది. ఆ రెండూ చాలాసేపు అలా జంటగానే ఆకాశంలో ఎగిరేయి. అకస్మాత్తుగా సగం దారిలో రెండూ విడిపోయేయి. వాసంతి హృదయంలో కనిపించని ముల్లేదో గుచ్చు కున్నట్టయింది. అందులో ఒక పక్షి గుండుదెబ్బ తిన్నట్టు రెక్కలు తపతప కొట్టు కుంటూ నేల రాలసాగింది. మరికొన్ని క్షణాల్లో చిన్న శబ్దంచేస్తూ ఆమెకి సమీపంగా నేలమీద పడింది వెంటనే చచ్చిపోయింది. భయంతో ఒక్కసారి కళ్లు మూసు కొంది వాసంతి. శరీరం చిన్నగా కంపించసాగింది. రక్తప్రసారం ఒక్కసారిగా ఆగిపోయినట్టనిపించింది.

భయపూర్ణ దృష్టితో నెమ్మదిగా తలెత్తి ఆకాశం వంక చూసింది. ఇందాకటి పక్షి దిక్కు తోచనట్టు వెర్రిగా అరుస్తూ, క్షణానికోసారి దిక్కులు మారుస్తూ ఎగుర్తోంది. ఎగరడం మర్చిపోయినదానిలా ఆగి—నేలవేపు జారిపోతూ—మళ్ళీ ఎగుర్తోంది. వాతావరణం ప్రశాంతంగా వుంది. ఆకాశంలో ఇందాకటి నీలిమ అట్లాగే వుంది. ఏమీ జరగనట్టు నిల్చున్నాయి చెట్లు .సాయంకాలం కాసాగింది. భయవిహ్వ లత్వం ఆమెనింకా అంటిపెట్టుకునే వుంది. ఏదో పక్షి చచ్చిపోయినంతమాత్రాన దిగులెందుకు? ఈ దిగులు అణుచుకుందామని విశ్వప్రయత్నం చేసింది వాసంతి. కాని—ఆ నిస్సహాయపక్షి ఆక్రందన—రెక్కల తపతపలు దాని చావు మాటి మాటికీ ఆమె మనోఫలకం మీద నిలవసాగేయి. భవంతిలోకి అడుగుపెడ్తూ వుంటే అన్నపూర్ణమ్మ ఆమెకి ఎదురు వచ్చింది

"వాసంతీ, ఇంతవరకూ ఎక్కడున్నావ్?"

"ఇక్కడే"

"గురువుగారు నీకోసం చూస్తున్నారు ..."

"అయ్యో....అలాగా? ఎక్కడున్నారు?"

"ముందు గదిలో"

వాసంతి గబగబ అడుగులేస్తో ముందు గదివేపు నడిచింది. వీణానాదాల్తో ఆ ప్రాంతమంతా ఓలలాడ్తోంది. గురువుగారు వీణ చేత్తో పట్టుకుని తంత్రులు మీటు తున్నారు. వాసంతిని చూస్తూనే ఆయన అంగుళులు నిలిచిపోయినై.

"క్షమించండి మాస్టారూ, ఆలస్యమైపోయింది ..."

"లేదే . అయితేమాత్రం ఏం? బంగారుకలలు కంటూ ఆలోచనల్లో మునిగిపో తున్నావా ఏం, ఇంతసేపూ?"

వాసంతి మనసులోనే నవ్వుకున్నది. గురువుగారు తన కోపాన్ని గాని, విసుగు దలనిగాని ఎన్నడూ బయటపెట్టరు, వారికి ఎదురుగా కూర్చుని ఆయన చేతిలోని వీణ అందుకొని వాయించడం మొదలుపెట్టింది. తంత్రులు ఆమె చేయి తగలగానే ఝుమ్మన్నాయి, అదే సమయాన ఆమె హృదయవీణ కూడా నినదించ నారంభిం చింది. నీలాకాశం, పచ్చని వృక్షాలు, కదిలే లతలు, హసించే పుష్పాలు, మౌనప్రకృతి, సరోవరం, జలపాతం ఆమె దృష్టిపథంలో నిలువసాగేయి. చేతివేళ్లు అప్రయత్నంగా వీణ తీగలపై కదులుతున్నాయి.

గురువుగారు విస్మితులవుతూ తదేకంగా వాసంతి ముఖంలోకి చూడసాగేరు. ఈనాటి వీణారవళిలో ఏమిటీ వేదనాభరితస్వరాలు? ఇది వాసంతి మనోవ్యాకులతకి ప్రతిబింబం కాదుగద!

"వాసంతీ, ఏమైందివేళ? ఏమలా వున్నావు?"

"అదే అర్థం కావడం లేదు మాస్టారూ!"

"నీ సంగీతంలో ఇవాళ చాలా అగాధమైన సంగతులు పలికిస్తున్నావు. దుఃఖ ప్రపూర్ణమైన భావం స్పష్టంగా విన్పిస్తోంది. ఎందుకీ విచారం?"

"మాస్టారూ .ఎంచేతో ఇవాళ నా మనస్సు అదోలా వుంది. హృదయంలో ఏదో వెల్తి ఏర్పడినట్టు బాధగా వుంది."

"పిచ్చిపిల్లా. ఎంతాలోచన! మనస్సుని కుదుటపరుచుకో. నుదుటిమీద చెమట తుడుచుకో. కాసిని మంచినీళ్ళు తాగు ఏం ..ఏదీ ముఖంమీదికి నవ్వుకూడా రావాలి. ఆఁ. అదీ ఏదీ—మంచిదానవుగా—ఇప్పుడు వీణ అందుకో. ఇవాళ నీకొక కొత్త రాగం చెప్తాను. ఈ స్వరం విషాదంలో వున్నవాళ్లకి మనశ్శాంతి నిస్తుంది. ఆనంద

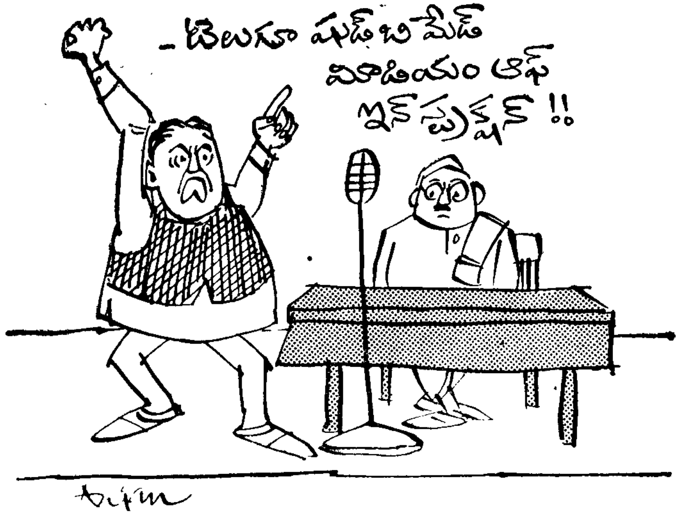

తరంగాలు ఉవ్వెత్తున లేస్తాయి. ఏం? ప్రారంభించు!'' అంటూ వాయించే పద్ధతిని వివరించేరు. వాయిద్దామని తీగెపై వేళ్లుంచి మీటబోయింది వాసంతి. మొదటి ఝంకారంతోనే తీగ తెగింది....

వీణని నేలమీద వుంచమని ఆదేశించేరు గురువుగారు. లజ్జాభరితవదనంతో వీణ పక్కనిపెట్టి గురువుగారిని క్షమించమని వేడుకుంది. నెమ్మదిగా లేచి కిటికీవద్దకి నడిచింది. గురువుగారు వాసంతి ప్రవర్తనని చూసి విస్మితులయ్యేరు. తన ఈ వ్యాకులతకి కారణమేమిటో తనకే తెలీని అయోమయావస్థలో కొట్టుమిట్టాడసాగింది వాసంతి. గురువుగారు వీణ అందుకుని తీగెలవేపు చూడసాగేరు.

కిటికీలోంచి కన్పిస్తోన్న చెట్లనీ, వాతావరణాన్ని ఆవరించిన చీకట్లనీ కాసేపు తదేకదీక్షగా చూసింది వాసంతి. ఎక్కడో దూరంగా జలపాతపు హోరు విన్పిస్తోంది.

''ఏం మాస్టరుగారూ, ఇవేళ్టి పాఠం అయిపోయిందా?'' అంటూ అన్నపూర్ణమ్మ గదిలోకి వచ్చింది.

చేతిలో వీణని కింద పెట్టేరు గురువుగారు. ''వీణ తీగె తెగిందమ్మా. రేపు మరో తీగ వేయించాలి....ఈ రోజుకి మరి పాఠం లేదు ' అంటూ లేచి నిలబడ్డారు. వాసంతి మౌనంగా మాస్టరుగారి వేపు తిరిగి నమస్కారం చేసింది. బైటికి వెళ్లడానికి ఉద్యుక్తురా లయ్యేంతలో అమ్మగారి మాటలు ఆమెని ఆపేశాయి. భుజంమీద చెయ్యివేస్తూ ''ఎక్కడికి?'' అందామె ప్రేమగా.

"రాత్రి అవుతోంది. అన్నయ్య వస్తాడేమో?"

"అయితే?"

"వంట చెయ్యాలిగా. అన్నయ్య రాగానే, అలిసిపోయి వుంటాడేమో, ఆకలి అంటాడు"

"అన్నయ్య అంటే ఎంత శ్రద్ధ నీకు?"

"నేను కాక మరెవరున్నారు, అన్నయ్యకి?"

"నేనూ, శ్రీకాంత్ ఎవరంకూడా లేమంటావా?"

"అబ్బే. నేననేది అది కాదమ్మా! మీ ఆశ్రయమే గనక లేకపోతే మేమిలా వుండేవాళ్లమేనా అసలు?"

"అయితే నేనోమాట చెప్తాను, వింటావా?"

"చెప్పండి."

"ఇవాళ అందరం కలిసి ఇక్కడే భోజనం చేద్దాం."

"ఒద్దమ్మగారూ, ఇంకోసారి చేద్దాం. ఇవాళ వద్దు!"

అన్నపూర్ణమ్మ అంతకన్న ఎక్కువగా వాసంతిని బలవంతం చెయ్యలేకపోయింది. తలమీద చెయ్యివేసి ఆశీర్వదించి, వెళ్లిపోడానికి అనుజ్ఞ యిచ్చింది. ఈనాటి వాసంతి మౌనం ఆమెని చకితురాలిగా చేస్తోంది. ఆమె హావభావాల్లో పూర్వం వుండే చంచలతా చురుకుదనం మాయమయ్యాయి.

చీకటి ప్రపంచంమీద తన రెక్కలు పరుస్తోంది. అసంఖ్యాక నక్షత్రగణం ఆకాశంలో మినుకు మినుకు మనసాగింది. వాసంతి వెళ్ళిపోయేక పూజగదిలోకి వెళ్లింది అన్నపూర్ణమ్మ. దేవికి హారతిచ్చి, హారతిని కళ్లకి అద్దుకుంది. "శ్రీకాంత్ ఇంకా రాలేదేం చెప్మా?" అనుకుంటూ మేడ దిగి వీధి గుమ్మంవద్దకి వెళ్లింది. కారు వస్తూన్న జాడ కన్పించలేదు. కనుల ముందు కటిక చీకటి. కాసేపు అలాగే ఎదురు చూస్తూ నిలబడింది.

అంతలో దూరాన కారుదీపాలు తళుక్కుమన్నాయి. మరి కొన్నిక్షణాల్లో భవంతి ముందు కారాగింది. కారులోంచి దిగుతోన్న శ్రీకాంత్‌ని చూసి అన్నపూర్ణమ్మ హృదయారాటం తగ్గింది. ముఖంలో సంతోషం నిలిచింది. దగ్గరికొచ్చి నిల్చున్న శ్రీకాంత్ ముఖంలోకి చూసి నిర్ఘాంతురాలై పోయింది. చెదిరిన ముఖంమీద చిందర వందరగా పడిన ముంగురులు, ఎర్రగా నిప్పుకణికల్లా మండుతూన్న కళ్లు. ధారాప్రవాహంగా కార్తోన్న స్వేదం. ముఖంమీద భయంచేసిన నీలినీడలు

"శ్రీకాంత్, ఏమలా వున్నావ్? ఒంట్లో బాగా లేదా?"

"అవునమ్మా .రాజు . " అంటూ ఏదో చెప్పబోయి ఆగిపోయేడు శ్రీకాంత్. ఆత్రుతగా అతన్నే చూడసాగింది అన్నపూర్ణమ్మ.

"ఎందుకలా గాభరా పడ్తున్నావు నాయనా, రాజు ఏడీ?"

" "

"ఏమైంది బాబూ?"

"రాజు మనకి చాలా అన్యాయం చేశాడమ్మా!"

అన్నపూర్ణమ్మకేమీ అర్థం కాలేదు. "సరిగ్గా చెప్పు, నాయనా!" అంది.

కాస్సేపు పోయేక, వేదనాభరిత కంఠంతో జరిగినదంతా చెప్పాడు శ్రీకాంత్. బోటు షికారు చేస్తున్నపుడు వున్నట్టుండి పడవ బోల్తాకొట్టింది. అంతలో జలపాతం వున్న వేపు ప్రవాహం అతన్ని లాక్కుపోయింది. అంతే, రాజు మరి కన్పించలేదు. మిగతావాళ్లంతా అతి ప్రయాసమీద ఆ ప్రమాదంనుంచి గట్టెక్కేరు.

ఈ మాట వింటూనే అన్నపూర్ణమ్మ గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడ్వడం మొదలెట్టింది. భవంతిలోని నౌకర్లందరూ ఈ సంఘటన విని నిరుత్తరులయ్యేరు. చాలా సేపటివరకూ భవనంలో భయంకర మౌనం రాజ్యం చేసింది. ఈ వార్త వాసంతికి ఎవరు చెప్తారు? ఎలా చెప్పగలరు?

ఆఖరికి శ్రీకాంతే స్వయంగా లేచేడు. అన్నపూర్ణమ్మకూడా అతని వెంట వస్తానంది. కాని వద్దన్నాడు శ్రీకాంత్. నౌకర్లని ఎవర్నీకూడా వెంట తీసుకెళ్లకుండా, ఒంటరిగానే వాసంతి ఇంటికేసి నడిచేడు .ఇంటి గుమ్మంలో నిలబడి మెల్లిగా తలుపుతట్టేడు శ్రీకాంత్. అందుకోసమే ప్రతీక్ష చేస్తూన్న వాసంతి తటాలున తలుపు తీసి ఆత్రంగా 'అన్నయ్యా. '' అంటూ ఏదో అనబోయి—ఎదురుగా అన్నయ్య స్థానంలో శ్రీకాంత్ వుండడం చూసి ఆగిపోయింది. చీకట్లో నిలబడి కరుణామయ నేత్రాల్తో ఆమెని చూశాడు శ్రీకాంత్.

"ఓ—మీరా—రండి. లోపలికి ' అంది వాసంతి తనని తాను సంబాళించుకుంటూ.

చిత్రవధ చేస్తున్న ఉద్వేగాన్నీ—మానసిక వ్యధనీ బలవంతాన అదిమిపట్టి నిలబడ్డాడు శ్రీకాంత్.

"అన్నయ్యేడీ?"

"అన్నయ్య రాలేదు"

"ఓహో ఇప్పు డర్థమైంది. బాగానే వుంది. అన్నయ్య చిన్నపిల్లాడా ఏం? అతన్ని శాసించే అధికారం నాకేమన్నా వుందా? ఎవరింటికో పోయివుంటాడు.

కంగారు పడొద్దని మీతో కబురు పెట్టేడు. అంతేగా?'' అంది సగం కోపంగా సగం భయంగా.

''కాదు. వాసంతీ, అది కాదు''

'ఏది కాదు? ఎప్పుడొస్తాడా అన్నయ్య .అని కళ్లల్లో ఒత్తులు వేసుకొని ఇక్కడ కూర్చున్నాను. వంటచేసి రెడీగా వుంచేను. తీరా చేసి—ఇలాగా చెయ్యడం? మీరే చెప్పండి ' అంటూ ఇంకా ఏమో చెప్పబోయిన వాసంతి హఠాత్తుగా ఆగిపోయి శ్రీకాంత్ ముఖంలోకి ధ్యానపూర్వకంగా చూడసాగింది. శ్రీకాంత్ ముఖంలో భయం బాధా పేరుకుని వున్నాయి. చేష్టలుడిగిన మనిషిలా, ప్రతిమలా నిలబడివున్నాడు. కను కొలకుల్లో నీళ్లు కూడా నిలిచేయి. అది గమనించిన వాసంతి—" ఏమైంది శ్రీకాంత్‌బాబూ, ఏమిటా కన్నీరు?" అంది.

నీగురించే వాసంతి అన్నయ్య రాకపోతే నీకెంత దుఃఖం అది ఆలోచిస్తూ వుంటే కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరిగేయి ''

"ఏమైనా సరే నేనొకటి నిశ్చయించుకున్నాను. ఇవాళ ఎంత రాత్రి కానీ— అన్నయ్య వచ్చినతర్వాతే నేను భోజనం చేస్తాను. అంతే."

"వాసంతీ!''

వేదనాభరితమైన శ్రీకాంత్ గొంతుక బొంగురుపోయింది. వాసంతి విస్మితురాలై శ్రీకాంత్‌ని చూసింది. అతని కళ్ళవెంట ధారాపాతంగా అశ్రువులు రాలుతున్నాయి.

'ఏమిటి శ్రీకాంత్ బాబూ! ఏమిటా కన్నీరు? చెప్పండి. విషయమేమిటి?''

"వాసంతీ, రాజుకి మనమీద కోపం వచ్చింది.''

"కోపమా? నామీదేనా? '

"నీ ఒక్కతె మీదా కాదు. అతనికి మనందరి మీదా కోపం వొచ్చింది. రాజు మరింక ఎన్నడూ రాడు. మనల్ని రాజు శాశ్వతంగా ఒదిలి వెళ్ళిపోయేడు .. వాసంతీ!''

వాసంతికి కళ్ళముందు దట్టమైన చీకటి తెరలు దిగినట్టయింది. గుండెల్లో ఎవరో గునపాలు గుచ్చినంత యాతన. ఆకాశంలో అనాథపక్షుల ఆక్రందన. మరోసారి నమ్మనట్టు శ్రీకాంత్‌ని చూసింది. ఒక్కసారి వెర్రిగా 'అన్నయ్యా'' అని కేక పెట్టింది.

"చెప్పండీ మా అన్నయ్య ఏడీ? ఎక్కడ? అతన్ని ఒంటరిగా ఒదిలేసి మీరొక్కరూ ఎందుకొచ్చేరు .చీకటైపోయింది .అడవిలో అన్నయ్య ఒక్కడే . అయ్యో .మా అన్నయ్యని దయచేసి తీసుకురండి... ' అంటూ వాసంతి భోరుమని

ఏడవసాగింది అంతలో చటుక్కున తెలివితప్పి పడిపోబోతూండగా శ్రీకాంత్ ఆమెని చప్పున పట్టుకున్నాడు.

3

"వాసంతీ .."

"వాసంతీ, లేమ్మా"

"వాసంతీ, అదిగో చూశావా ఎంతపొద్దు ఎక్కిందో ఎంతసేపని ఇలా కూర్చుంటావు?"

అన్నపూర్ణమ్మ ఆప్యాయంగా ఆమె భుజంమీద చెయ్యివేస్తూ లేవనెత్తాలని విఫల ప్రయత్నం చేసింది. వాసంతి నిశ్చలంగా కూర్చొని చెదిరిపోని దృష్టితో శూన్యాకాశాన్ని పరికిస్తోంది.

ఇవ్వాల్టికి రాజు చనిపోయి పదిహేను రోజులైంది. ఇన్నాళ్ళూ కాసిని మంచినీళ్ళు తప్పితే ఆహారమనేది ఎరగదు వాసంతి. ఒకవేళ అమ్మగారూ, శ్రీకాంత్ బలవంతం చేస్తే—కంచం ముందు కూర్చొని, చేతిలో వున్న అన్నంకేసి దీక్షగా చూస్తూ ధారాపాతంగా కన్నీరు కార్చేది ఆకలేస్తోంది అన్నం పెట్టమ్మా ' అనే అన్నయ్య రూపం ఆమె దృష్టిపథాన్నించి చెదురుతేగద!—ఆహారం నోట్లోకి ఎలా వెళ్తుంది?

పదిహేనురోజులై ఆమె బయట అడుగు పెట్టలేదు. ఆనాటినుంచీ అన్నపూర్ణమ్మ

తమ భవంతి వొదిలి ఈ పూరింటికి వచ్చి వాసంతితో పాటు వుంటున్నది. "లచ్చిని" తన దగ్గరుంచితే చాలు మీకెందుకు శ్రమ వెళ్ళిపొమ్మన్నప్పటికీ—ఆమె ఒప్పుకో లేదు. ఆమె, వాసంతి—రాజులు ఇద్దర్నీ శ్రీకాంత్‌తో సమానంగా చిన్నప్పట్నించీ చూస్తున్నది. చెక్కు-చెదరని ఆ అనుబంధం ఆమెనెలా వెళ్లనిస్తుంది?

పిచ్చిదానా—లేమ్మా—ఏమన్నా కాస్త తిను. ఇలాంటి అనుకోని తుఫానులు ఎదురవడం మానవజీవితంలో తప్పనిసరి. భగవంతుడి మీద భారం వెయ్యి. మనం నడిచే ప్రతిదారీ—మనం అనుకునేంత సాఫీగా వుండదు..." అంటూ ఆమె అప్పుడే వచ్చిన శ్రీకాంత్‌ని చూసి ఆగిపోయింది.

'ఏమన్నా, తిన్నదా అమ్మా అన్నాడు శ్రీకాంత్.

ఉఁహూఁ. ఇంతసేపూ నేను ప్రయత్నించేను. ఎంత బతిమాలినా తిననుగాక తిననంటూంది. ఇహ నువ్వు చెప్పు వింటుందేమో?"

శ్రీకాంత్ వాసంతిని నెమ్మదిగా సమీపించి ఆమెని లేవనెత్తేడు. గదిలో మరో వైపుకి తీసుకెళ్ళి 'వాసంతీ నువ్వు కాస్త తినక తప్పదు. నేను ఇంతకు ముందు ఏం చెప్పినా వినేదానివి ఈసారి కూడా నామాట నిలబెట్టు.' అన్నాడు ప్రాధేయ పూర్వకంగా.

ఏం చెయ్యమన్నారు శ్రీకాంత్ బాబూ? అన్నం సహించటంలేదు"

'నిజమే. కాదనను. కాని నువ్విలా ఏమీ తినకుండా నీరసించి రోజురోజుకీ కృంగిపోతూవుండడం మేం సహించగలమంటావా?"

."

ఎక్కు-వొద్దు. కాస్తంత తిను. చాలు. లేకపోతే నామీద ఒట్టే."

అన్నపూర్ణమ్మ కంచంలో కాస్త పెరుగూ అన్నం కలిపి తీసుకువచ్చింది. ఆ కంచాన్ని శ్రీకాంత్ అందుకొని వాసంతి చేతుల్లో పెట్టేడు. "ఇదుగో, కొంచెమే తిను. లేకపోతే నేను చెప్పేనుగా...నేను చచ్చినంత ఒట్టు!" అన్నాడు వేదనా పూర్వకంగా.

వాసంతి ఆందోళనగా శ్రీకాంత్ నోటిని మూసేసింది. చెంచాతో ఇంత పెరు గన్నాన్ని ఆమె నోటిదగ్గిర పెట్టాడు. వాసంతి మరింక కాదన్లేకపోయింది. ఆ ముద్దని మింగింది. అది చూసి అన్నపూర్ణమ్మ ముఖంమీద చిరునవ్వు వెలిగింది.

రాజు మరణం శ్రీకాంత్‌కి చాలా తీరని దుఃఖం కలిగించింది. మానసికంగా ఆ ప్రభావంనుంచి అతనిప్పటికీ కోలుకోలేక పోతున్నాడు. తనలోని వేదనని ఎవరికి చెప్పుకోగలడు?

వాసంతి మెల్లిగా భోజనం అయిందనిపించింది. శ్రీకాంత్ కంచాన్ని అన్నపూర్ణమ్మ చేతికిస్తూ "నువ్వింకో పనిచేయాలి వాసంతీ! నేనూ అమ్మా ఒకటనుకున్నాం. అది కూడా నువ్వు కాదనకుండా అంగీకరించాలి" అన్నాడు.

"మీ ఆజ్ఞని నే నెన్నడైనా కాదన్నానా చినబాబూ?"

"అయితే—లే—తయారవు!"

"ఎక్కడికి?"

"నువ్విప్పుడు శాశ్వతంగా యీ ఇంటిని విడిచిపెట్టెయ్యాలి."

"ఏం?"

"ఇకనుంచీ—నువ్వు మాతోనే మా మేడలో వుండువుగాని—"

మాధవి వెంటనే ప్రత్యుత్తరం ఇవ్వలేకపోయింది. కృతజ్ఞతాపూర్వక నయనాల్తో అన్నపూర్ణమ్మకేసి చూస్తూండిపోయింది.

"అవును వాసంతీ! శ్రీకాంత్ చెప్పింది సబబుగానే వుంది!"

"ఇదిగో వాసంతీ—ఇప్పుడే చెప్పేస్తున్నాను .ఏదో పరాయి ఇంటికి చుట్టపు చూపుకి వచ్చినట్టు రాకూడదు. నీ సొంత ఇల్లుగా భావించి రావాలి. తెలిసిందా?"

వాసంతి ముందుకి వంగి అన్నపూర్ణమ్మ పాదాల్ని స్పృశించింది.

ఆమె వాసంతిని చేతుల్లోకి తీసుకొని కౌగలించుకుంది. "ఇప్పుడు నా జీవితం మీ యిద్దరిమీదే ఆధారపడి వుందమ్మా" అంది.

వాసంతి మరేం మాట్లాడలేదు. ఈ విశాల ప్రపంచంలోనే తనకి నా అన్నవా ళ్ళెవరూ లేరు. ఉన్న ఒక అన్నా అన్యాయం చేసిపోయాడు. తనకింకెవరు దిక్కు? అలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆదుకోడానికి మేమున్నామంటూ ముందుకి వచ్చేది ఎవరు?

కావలసిన బట్టలూ ఇతర ముఖ్యమైన వస్తువులూ మూటకట్టి అన్నపూర్ణమ్మగారి మేడకి తీసుకు వెళ్ళిపోయింది లచ్చి. ఆ పూరింటికి తాళం పెట్టి అన్నపూర్ణమ్మగారి వెనక నడిచింది వాసంతి.

ఇపుడు వాసంతి పూర్వంలా చలాకీగా వుండటం లేదు. ఎప్పుడూ దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ—ఒంటరితనంలో మునిగిపోతున్నది.

ఓ రోజు డాబా ఎక్కి పిట్టగోడవద్ద నిలబడింది వాసంతి. నిశ్శబ్దంగా వుంది ప్రకృతి. దూరంగా వున్న అడవిలోంచి జలపాతం హోరు లీలగా విన్పిస్తోంది. ఆ అడవిలోని జలపాతమే తన అన్నయ్యని కబళించింది. తదేకంగా అటే చూస్తూ చేష్టలుడిగి నిలబడింది. వాసంతికోసం మేడంతా వెదికిన శ్రీకాంత్—ఎక్కడా కన్పించకపోయేసరికి డాబా ఎక్కేడు. వాసంతిని చూస్తూనే ఆశ్చర్యపోయి నిలబడ్డాడు.

వాసంతి ఇటు తిరిగి చూడనైనా లేదు.

కాన్త పక్కగా నిలబడి "వసూ!" అని మెల్లిగా పిలిచేడు.

"మీరా?!" అంది వాసంతి తత్తరపాటుతో.

"ఆఁ. నేనే. నే నెంతసేపట్నుంచీ నీకోసం ఎదురుచూస్తున్నానో తెలుసా?"

"నే నిక్కడే వున్నానే!"

"నువ్విక్కడే వున్నావులే. కాని నీ దృష్టే ఎక్కడో వుంది" అన్నాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

"ప్చ్ ..ఎంచేతో అప్పుడప్పుడు ఇలా అయిపోతున్నాను."

"వాసంతీ, నీ బాధని నేను అర్థం చేసుకోగలను. ఏకాంతంలో మనం ప్రేమించే వ్యక్తుల విషాదస్మృతులు ఎంతో కలవరం కలిగిస్తాయి. కాదనను."

వాసంతి హృదయసాగరంలో ఒక దుఃఖతరంగం చివ్వుమని ఉవ్వెత్తున ఎగసి పడింది. చప్పున కనుకొలకులు కన్నీటితో నిండినై.

"వసూ, నీ సుఖశాంతుల్ని కోరే ఒక వస్తువుని ఇన్నాళ్ళూ మరిచిపోయావు. చూడు. ఎంత మౌనంగా ఆ మూల వుందో—నీ కరస్పర్శకోసం ఖేదిస్తూ—"

"ఎవరు?"

"ఇంకెవరు? నీ ప్రియమైన వీణ. ఒక్కనాడైనా దాన్ని సముదాయించేవా నువ్వు?"

చాలాసేపటివరకూ మౌనం వహించింది వాసంతి. శ్రీకాంత్ తన చేతి రుమాల్తో ఆమె కన్నీటిని మృదువుగా తుడిచేడు. కాస్సేపయ్యేక ఆమె తలెత్తింది.

"ఏడుస్తున్నావా వసూ?"— వద్దన్నట్టు జీరపోయిన గొంతుకతో అనునయంగా అడిగేడు శ్రీకాంత్.

"ఊఁ" అంది వాసంతి.

"రా వాసంతీ, లే. మూగవోయిన వీణని నీ వేళ్ళతో పలకరించు. నిశ్శబ్దం పేరుకున్న ఈ భవంతిలో వీణానాదాలు చిందులెయ్యాలి . వూఁ కానీ!"

వాసంతి శిలలా నిలబడి శ్రీకాంత్ని చూడసాగింది. అతని పట్టుదల ఆమెకి తెలుసు. తన ముఖంమీద చిరునవ్వు వెలగాలంటే—ఆకాశంలోని నక్షత్రాల్ని దొరకపుచ్చుకొని అయినా, తన అభీష్టం నెరవేర్చుకోగలడు. మెట్లమ్మట కిందికి దిగి తన గదిలోకి నడిచింది. ఆమెను అనుసరించేడు శ్రీకాంత్,

అంతకుముందే గురువుగారు వీణతో సిద్ధంగా వున్నారు. వాసంతి ఆయనకి నమస్కరించి చాపమీద ఎదురుగా కూర్చొని వీణని చేతుల్లోకి తీసుకుంది.

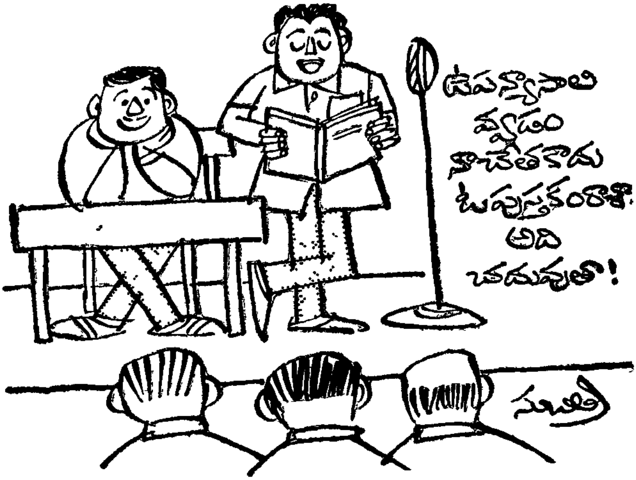

కాస్సేపటికి వాసంతి అంగుళులు వీణ తంత్రులపై నర్తించసాగేయి. ఆ సంగీత తరంగాలు పరిసర వాతావరణాన్ని శోభామయం చేసేయి.

మిత్రుని మరణం శ్రీకాంత్ హృదయంలో ఓ పెద్ద బండరాయిని తెచ్చి పడేసింది. హృదయగతమైన ఆ బాధని వాసంతితో చెబుదామని ఎన్నోసార్లు అనుకున్నాడు శ్రీకాంత్. ఆనాటి ఆ దృశ్యం ఇంకా అతని మనోఫలకంమీంచి చెరిగిపోలేదు.

* * *

శ్రీకాంత్ ఆమెకోసం చక్కని ఖరీదైన బట్టలూ, ఇతర వస్తువులూ తరచూ తెచ్చేవాడు. ఆ తల్లీ కొడుకులు తనమీద చూపించే శ్రద్ధని చూసి కృతజ్ఞతాభారంతో వాసంతి శిరస్సు వంగిపోయేది. ఎక్కడా ఏ విషయంలోనూ కూడా వాళ్ళామెకు లోటు రానివ్వటం లేదు.

రోజులు అలా దొర్లిపోతున్నాయి. వసంత ఋతువు వచ్చింది. నేల నాలుగు చెరుగులా రంగురంగుల పువ్వులు వింత వెలుగులు విరజిమ్మసాగిన్నై. చెట్లు ఫల భారంతో వంగుతున్నాయి. పక్షులు రోజుకో కొత్త పాట పాడ్తున్నాయి. వాసంతి మెల్లిమెల్లిగా గతకాలపు స్మృతులనుంచి విముక్తురాలై వర్తమానం ధ్యాసలో పడ సాగింది తల్లికొడుకులకి ఆమెలోని ఈ మార్పు ఎంతో సంతోషం కలిగించింది. ఇప్పుడు వాసంతి పూర్తిగా మనుషుల్లో పడింది. అప్పుడప్పుడూ నౌకర్లని సరదాగా పలకరిస్తుంది. కాసేపు అవీ యివీ మాటాడ్తుంది. అన్నపూర్ణమ్మ పూజగదిని శుభ్రం

చేస్తుంది. శ్రీకాంత్ అవసరాల్ని ఏమరకుండా కనిపెట్టుకుంటూ వుంటోంది.

ఓ రోజు తన గదిలో కూర్చొని కిటికీలోంచి కన్పిస్తోన్న పూలతోటని తదేకంగా చూడసాగింది వాసంతి. ఎవరిదో అడుగుల చప్పుడు వినబడగానే లేచి చూసింది. శ్రీకాంత్ నవ్వుతూ కన్పించేడు.

"అంత దీర్ఘంగా ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావు వాసంతీ?"

"చెప్పమన్నారా?" అంది లేచి నిలబడ్తూ.

"ఊఁ....కానీ—

"చెప్తా. మరి. మీ రేమీ అనుకోరుగదా?"

"ఏమీ అనుకోను. సరేనా? ఏమిటది?"

"ఇంత పెద్దయింట్లో ఒంటరిగా వుండాలంటే ఏదోగా వుంటోంది. పనీపాటా లేకుండా గోళ్లు గిల్లుకుంటూ కూర్చోవాలంటే చిరాగ్గా వుంటోంది. ఎవరేనా తోడుగా వుంటే గంటలు నిమషాల్లా గడిపెయ్యవచ్చు "

శ్రీకాంత్ ఆమె మాటలు వింటూ గంభీరంగా ఆమెకేసి చూడసాగేడు. ఆమె చెప్పబోయింది అతనూహించలేకపోలేదు.

"మీరు అనుమతిస్తే ఒక స్నేహితురాల్ని తెచ్చుకుంటా"

"ఎవర్ని?" సందేహాభరిత దృష్టితో ఆమెని చూస్తూ అడిగేడు.

'రేణూని" అంది వాసంతి తన కోమల కంఠస్వరంతో మృదువుగా.

"అన్నా. పెంకిపిల్లా! మళ్ళీ అదేమాట మొదలెట్టేవూ? ఎన్నిసార్లు చెప్పేను—ఆ ప్రసక్తి ఎత్తవద్దని! ఉండు నీ పని చెప్తాను...." అన్నాడు శ్రీకాంత్ కోపం నటిస్తూ.

'ఏమిటి బాబూ. దెబ్బలాడుకుంటున్నారు, ఏమిటి గొడవ?"

"అబ్బే. ఎమీ లేదమ్మా"

"ఆ—ఆగండాగండి. అయితే—అమ్మగారితో అసలు సంగతి చెప్పెయ్యనా?" అంది వాసంతి మధ్యలో అడ్డు వస్తూ.

"సరే, ఏం చెప్తావో చెప్పు" అన్నాడు.

'అమ్మగారూ, చినబాబు ఎమంటున్నారంటే...." అంటూ ఆగిపోయింది వాసంతి.

"ఆఁ . .ఏమంటున్నాడు?"

"అమ్మతో చెప్పి నా పెళ్ళి...."

"ఏమ్ పెంకిపిల్లా, అబద్ధాలు చెప్తున్నావా?"

"నువ్వూరుకోరా. మన వాసంతి అబద్ధం చెప్పదు. నాకు తెలుసు"

"నీకు తెలీదమ్మా—" అంటూ ఏదో అనబోయేడు శ్రీకాంత్.

"నువ్వాగు. మరింక నీ మాటలేం వినను. నే నివాళే మన అవధాన్లుగారితో చెప్తాను ..."

"మీ యిష్టం. ఏం చేసుకున్నాసరే నా కనవసరం. నేను మాత్రం ఇంకో రెండేళ్ళవరకూ పెళ్ళిచేసుకోను!" అన్నాడు శ్రీకాంత్ దృఢంగా. ఆనక ముఖం గంభీరంగా పెట్టి అక్కడినుంచి నడిచి తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయేడు. వాసంతి, అన్నపూర్ణమ్మా ఒకరి ముఖం ఒకరు చూసుకున్నారు.

"చూసేవా. వాసంతీ! పెళ్ళంటే మండిపడ్తున్నాడు. ఏం చేద్దామంటావు?" అంది అన్నపూర్ణమ్మ నిరాశగా.

"మీకెందుకమ్మా అదంతా? ఆ విషయం నాకు ఒదిలేయండి. నేను చూసుకుంటాగా!"

"ఈ విషయం గనక తేలిస్తే నీకు మంచి బహుమానం యిస్తాను వాసంతీ! ఒద్దనేవరకూ లడ్డూలు తినిపిస్తాను ."

"అబ్బే. కేవలం లడ్డూలతో లాభం లేదు. నాకింకా పెద్ద లంచం కావాలి ."

"చెప్పు . .ఏం కావాలో?"

"మరి, మాటిస్తారా?"

"ఏమని?"

"ముందు మాటివ్వండి."

"ఆఁ యిచ్చేననుకో. నీకేం కావాలో చెప్పు"

"మన ఇంటి ముందు పూలతోట వుందిగా—"

"ఆఁ వుంది."

"అందులో ఓ అందమైన తూగుటుయ్యాల"

"ఇంతేగద. సరే కానియ్యి. ఇవాళనుంచే పని ప్రారంభించు. కానీ—"

"మిగతాది నాకు ఒదిలెయ్యండి. నేను చూసుకుంటాను. మీరు ముందు మన అవధాన్లుగారిని పిలిపించి ఆ వ్యవహారం మాట్లాడండి" అంటూ శ్రీకాంత్ గదివేపు నడచింది వాసంతి.

గదిలో మంచం మీద కూర్చుని కిటికీవేపు చూస్తూ దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాడు శ్రీకాంత్. వాసంతి అడుగుల చప్పుడు విని చప్పున లేచేడు.

"ఓ. నువ్వా వాసంతీ! రా!"

"మీకు కోపం వచ్చిందా?"

"పిచ్చిపిల్లా, కోపమా? నీ మీదా? నువ్వేం తప్పుచేసేవని? ఒకవేళ నువ్వేదైనా తప్పే చేశావనుకో. ..అయినా సరే నాకు కోపం రాదు తెలుసా?" అన్నాడు పెదాల మీదికి నవ్వును తెప్పించుకొని.

"నిజమా? నేనంటే మీకెంత అపేక్ష!"

"అంచేత, అలా ఎప్పుడూ అనుకోకు?"

"సరే. అయితే నా మనస్సులోని ఓ మాట చెప్పేదా?"

"వూఁ చెప్పూ. ఏం కావాలి?"

"ఇది కోరిక కాదు. కేవలం ప్రార్థన....అనుకోండి. ఇది గనక మీరు నిరాకరిస్తే—నేననుభవించే బాధని ఊహించనైనా వూహించుకోలేను." అంది వాసంతి నమ్రత వుట్టిపడ్తూన్న కంఠంతో.

ఆమె మాటలు వినగానే శ్రీకాంత్ మొదట కంగారు పడిపోయేడు. తననుంచి ఏమి కావాలీ అమ్మాయికి?!

"అడగరాదూ? ఏం కావాలి? కోరిక ఏదైనా సరే చెల్లిస్తానన్నాగా?"

"అమ్మగారితో చెప్పి—మన పూలతోటలో నాకోసం ఒక అందమైన తూగుటుయ్యాల కట్టించండి"

"ఇంతేనా? ఇంకేమిటో అనుకున్నాను. ఇవాళే అమ్మతో చెప్పి పని మొదలు పెట్టిస్తాను...."

"నేను అమ్మగారిని ఇంతకుముందే అడిగేను ఆమె ఒప్పుకోలేదు "

శ్రీకాంత్ కొద్దిగా గాభరా పడ్డాడు.

"ఎం, ఎందుకని?" అన్నాడు.

"దానికి ముందు నేనో పని చేస్తేగానీ—అందుకు ఒప్పుకోమన్నారు!"

"ఏమిటది?"

"మీ వివాహం అయ్యేంతవరకూ ఇలాంటివేం కుదరవన్నారు."

"వివాహమా?"

"అవును. మిమ్మల్ని పెళ్ళికి ఒప్పిస్తేనే తోటలో అది కట్టిస్తామన్నారు."

"అదా. అమ్మాయీ అసలు సంగతి?"

"అవును ఇప్పుడు చెప్పండి. నా కోరిక తీర్చలేరా?"

శ్రీకాంత్ స్తబ్ధుడై వాసంతి అమాయిక వదనాన్ని చూడసాగేడు. తన నెలాగైనా పెళ్ళికి ఒప్పించాలని ఈమెకి ఎందుకింత పట్టుదల? ఇందులో తన తల్లి ప్రోద్బలం ఎంత వున్నదీ అతనికి తెలుసు!

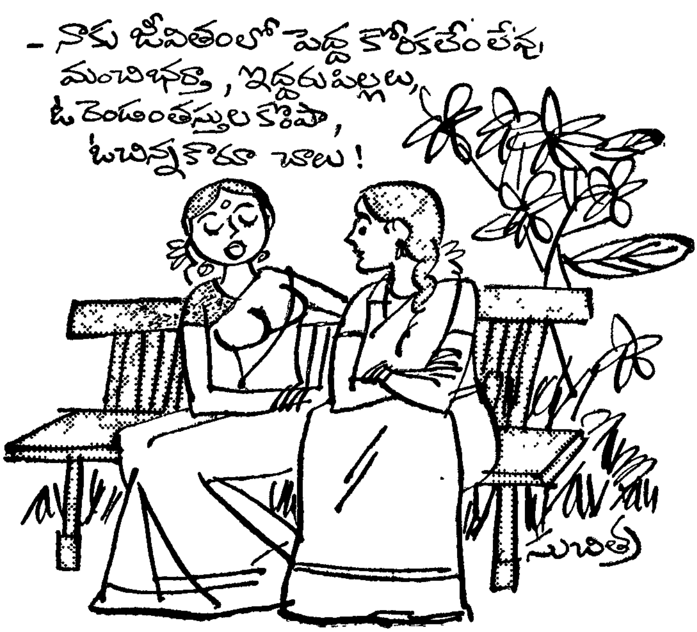

"వాసంతీ? మొత్తానికి నా వివాహం ఎలాగైనా త్వరగా జరిపించాలని చూస్తున్నా వన్నమాట?''

''బావుంది. వదినగారంటే నా కెంతో యిష్టం?''

'నువ్వలాగే వెర్రిగా అనుకుంటూ వుండు. లేదా—ఆ ఒదినగారొచ్చి నీతో మాటాడనైనా ఆడదు. అప్పుడో .?''

''ఉహుఁ. అలా ఎన్నటికీ కాదు. మా వదిన చాలా మంచిది!''

"నీ కెలా తెలుసు?''

''నాకు తెలుసు. మనిషి మొహంలోకి ఒక్కసారి చూస్తే చాలు....గ్రహిం చేస్తాను నేను.'' అంది వాసంతి నిశ్చయంగా.

''సరే—నా మొహంలోకి చూడు. ఏమనిపిస్తుందో చెప్పు చూద్దాం?''

వాసంతి నిశితదృక్కుల్తో శ్రీకాంత్ ముఖంలోకి రెండు క్షణాల పాటు చూసింది. ' నిజంగా చెప్పమన్నారా?'' అంది మెల్లిగా.

"ఊఁ''

''పాపం. మీకు మనసులో ఏదో కొట్టుకుంటూ వుంది. కాని పెదాలు విప్పి

చెప్పలేకపోతున్నారు....

"ఏమిటది?"

"వేగిరం పెళ్ళవాలనే కోర్కె!"

"మళ్ళీ.... పెంకిపిల్లా! సరే—ఇది చెప్పు, నీకు వదిన కావాలా?

"నాకు ముందు వదిన కావాలి. తూగుటుయ్యాల దానిమట్టుకదే ఆరక వచ్చేస్తుంది"

శ్రీకాంత్ ఒక్క క్షణంపాటు ఆలోచించేడు. ముఖంమీదికి చిన్న చిరునవ్వు పాకింది. వాసంతి దగ్గరగా వెళ్ళి ఆమె భుజంమీద చెయ్యి వేశాడు. "సరే వాసంతీ. వెళ్ళు. అమ్మతో చెప్పి— ఆమె యిష్టం వచ్చినట్లు అన్నీ ఏర్పాట్లూ చెయ్యమను." అన్నాడు.

వాసంతి కొన్ని క్షణాలపాటు విస్మయంగా శ్రీకాంత్ ముఖంలోకి చూసింది. అతని మాటలు కలా నిజమా అన్నట్టు వున్నాయి. "నిజంగానా?! ' అంది చప్పున.

"నిజంగా నిజం!" అన్నాడు శ్రీకాంత్.

వాసంతి ఉరుకులు పరుగుల్తో ' అమ్మా....అమ్మా" అని అరుస్తూ అన్నపూర్ణమ్మ గది వేపు పరుగెత్తింది.

"ఏవమ్మా, వాసంతీ! ఎందుకా ఉరుకులూ పరుగులూ? ఏమైంది?"

"అమ్మగారూ! ఇంక ఒక్క క్షణం కూడా ఆలస్యం చేయకండి . . ప్రయత్నాలూ అవీ ఇప్పుడే ప్రారంభించండి."

' దేనికి? ఏ ప్రయత్నాలు?"

' అయ్యో. ఇంకా మీకు వేరే చెప్పాలా? చినబాబు పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నారు!"

"నిజంగానా?!" అంది అన్నపూర్ణమ్మ అమిత ఆశ్చర్యంతో.

' నిజమే"

"ఎంత మంచిదానవమ్మా?" అంటూ ఆమె వాసంతిని కౌగలించుకుంది. ఇద్దరి కళ్ళలోనూ వింత మెరుపులు మెరిసినై .

4

భవనం అంతటినీ రంగురంగుల దీపాల్తో అతి వైభవంగా అలంకరించేరు. ఇంటి ముందు పెద్ద పందిరి. ఆ పచ్చని పందిరికింద అతి వైభవంగా, ఎందరో పెద్దల సమక్షంలో శ్రీకాంత్ రేణుకల వివాహం జరిగింది.

రాత్రి తొమ్మిది గంటలవుతూంది. భవనంలో జనసమ్మర్ధం కాస్త తగ్గింది.

బయటినుంచి వొచ్చిన ఆహూతులందరూ ఒక్కొక్కరే వెళ్ళిపోసాగేరు.

రేణుక ఒంటరిగా కూర్చొనివుంది. ఆ రోజు రాత్రి ఆమె వాసంతితోబాటు భోజనానికి కూర్చుంది. భోజనాల సమయంలో—రేణుని విశ్రాంతి తీసుకోమని పదేపదే చెప్పింది అన్నపూర్ణమ్మ. భోజనాలు కాగానే తాంబూలాలు వేసుకున్నారు. రేణూ చెయ్యి పట్టుకుని మేడమీది గదివేపు తీసుకువెళ్ళింది వాసంతి. వాళ్ళ వెనకే లచ్చికూడా వెళ్ళింది.

గది ద్వారందగ్గరికి వొచ్చి వాసంతి ఆగిపోయింది. సిగ్గుతో వంగిన రేణూ ముఖాన్ని ఎత్తింది. ''చూడమ్మా వదినా! నీ ముఖంలో దోబూచులాడ్తున్న సిగ్గుల్ని విడిచిపెట్టు. ఇక్కడ వేరే ఇంకెవ్వరూ లేరు. ఈ రాజ్యానికి మహారాణివి నువ్వే! నువ్వు మిగతావాళ్ళని నీకు దాసులుగా చేసుకుంటావో, మహారాణీవే అవుతావో అంతా నీ యిష్టం!'' అంది.

రేణూ నెమ్మదిగా తల తిప్పి చూసింది. గది ద్వారాలకి ఖరీదయిన సిల్కు తెరలున్నాయి. తళతళ మెరుస్తూన్న నాలుగు టేబులుఫేన్లు గదికి నాలుగుమూలలా వున్నాయి. పూలరథంలా అమర్చిన మంచం. ఓ మూల ఫ్లవర్ వేజ్ లో నానా సుగంధాలు వెదజల్లుతూన్న రకరకాల పువ్వులు.

''ఇది నీ విశ్రాంతిగృహం'' అంది వాసంతి మంచాన్ని చూస్తూ.

నవ్వుతూన్న కళ్ళతో కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా వాసంతిని చూసింది రేణుక. వాసంతి టేబులు దగ్గరికి వెళ్ళి పాన్ దాన్ వేపు చూసింది.

''లచ్చీ ఇక్కడ ఏలకుల్లేవేం?''

'నేను తేలేదమ్మగారూ.''

''ఉఫ్. అబ్బా. ఏ పని చేసినా నువ్వెప్పుడూ ఇంతే. అంతా సగం సగం చేస్తావు. వెళ్ళి అమ్మగారిదగ్గరుంటాయి తే . ఆఁహాఁ ఒద్దులే నేనే వెళ్తాను. చూడూ '

''చెప్పండమ్మగారూ.'

''ఆ కిటికీలకీ, ద్వారాలకీ వున్న తెరలు దించు. నేనిప్పుడే వస్తా' అంటూ వాసంతి వెళ్ళిపోయింది. లచ్చి ఒకొక్క తెరనే దించసాగింది. రేణుక మౌనంగా కుర్చీలో కూర్చుంది. ఈ ఇంటికి వచ్చినదగ్గర్నుంచీ తనకి వాసంతి అన్న పేరు తప్ప మరోపేరు వినబడటం లేదు. ఎంతసేపూ ప్రతివారి నోటా వాసంతీ—వాసంతీ! ఏ పని చెయ్యాలన్నా వాసంతే చెప్పాలి. ఏ వస్తువు కన్పించకపోయినా వాసంతినే సలహా అడగాలి. వాసంతి లేకపోతే ఇంత పెద్ద భవంతిలోని కార్యకలాపాలూ స్తంభించిపోతాయేమో....ఎవరీ వాసంతి?

"లచ్చి."

చేస్తున్న పని ఆపి తనని నెమ్మదిగా పిల్చిన రేణుకవేపు చూసింది. మెల్లిగా ఆమెని సమీపించింది. రేణు ఓ పదిరూపాయల నోటు తీసి దాన్ని మాయ చేతుల్లో కుక్కింది.

"ఇదేంటమ్మా ?"

"మామూలేగా."

"ఒద్దమ్మగారూ. "

"అరే. వుంచమన్నాగా. వుంచుకో." అంటూ రేణూ బలవంతం చేస్తుంటే— ఆమె మాట కాదనలేకపోయింది లచ్చి. నోటుని రెండు మడతలు పెట్టి జాకెట్లో దోపుకొంది.

"ఎవరికీ చెప్పకు" అన్న రేణు మాటలు విని నిరుత్తరురాలైంది. లచ్చి మనస్సులో ఏవేవో సందేహాలు రేకెత్తినయి. అంతలోనే వాసంతి మళ్ళీ తిరిగివచ్చింది. "లచ్చీ. బాబుగారి బట్టలూ, అమ్మగారి బట్టలూ కింద తీసిపెట్టి వుంచేను. వెళ్ళి తీసుకురా." అంది.

"అలాగేనమ్మా" అంటూ వెళ్ళిపోయింది లచ్చి.

"ఎమిటలా చూస్తున్నావు ?" అంది రేణుక తననే తదేకంగా చూస్తోన్న వాసంతిని వుద్దేశించి.

"చంద్రబింబంలాంటి నీ ముఖాన్ని చూస్తూంటే నాకొకటి అన్పిస్తోంది వదినా ? బ్రహ్మదేవుడు చాలా తీరుబాటుగా నీ రూపురేఖల్ని సృష్టించివుంటాడు."

"అబ్బ. వూరుకుందూ. అంతా వేళాకోళమే."

"వేళాకోళం కాదొదినా. నిజంగానే చెప్తున్నా. సరేగాని ఇక నేను వెళ్తాను."

"ఎక్కడికి ?"

"మరి నేను రెస్టు తీసుకోవద్దూ. అదీగాక అమ్మగారికి భోజనంకూడా వడ్డించాలాయె ..."

నన్ను ఒంటరిగా వదిలేస్తావా ?"

"గాభరాపడకమ్మా, వదినా ! నీ పతీదేవులుంగారు ఈపాటికి వేంచేస్తూనే వుంటారు... "

" అదుగో మళ్ళీ—"

కోప్పడకండి మరి. ఇహ వస్తా." అంటూ బైటికి వెళ్ళిపోయింది వాసంతి.

రేణు తలలో మళ్ళీ ఆలోచనలు చెలరేగేయి. ఎవరీ వాసంతి ? ఆమె అజ్ఞ లేందే

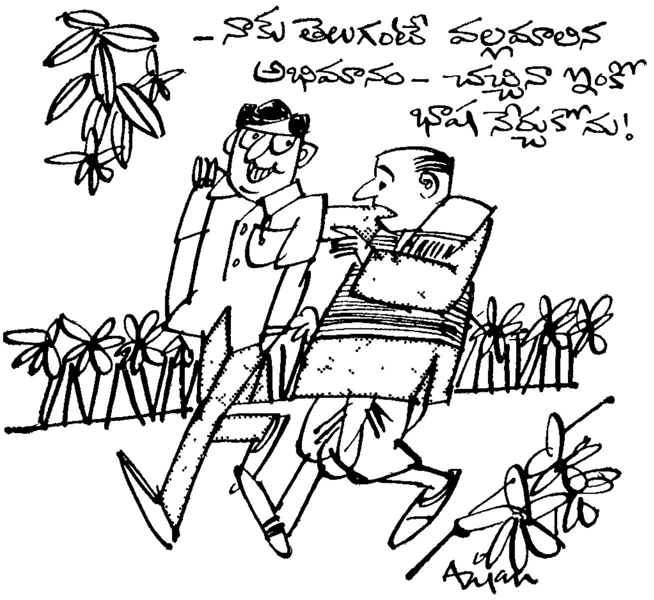

ఒక్క ఆకైనా అల్లాడదెంచేత ? వాసంతికీ ఈ కుటుంబానికీ ఏమిటి సంబంధం ?

అంతలో ద్వారం దగ్గర చప్పుడయింది. లచ్చి, చేతిలోవున్న బట్టల్ని టేబిలుమీద పెట్టి నిలబడింది.

"లచ్చీ."

'ఏం అమ్మగారూ ?"

' నువ్విక్కడ ఎన్నాళ్ళనుంచి పని చేస్తున్నావు ?'

' చాలాకాలంనుంచీ పని చేస్తున్నానమ్మా."

' వాసంతి ?"

"ఆమెగారు చిన్నప్పట్నుంచీ ఇక్కడే వుంటున్నారని విన్నానమ్మా.'

' చినబాబుగారికి ఏమైనా బంధువా?"

' అబ్బే. కాదమ్మగారూ. నిజం చెప్పాలంటే . "

ఆఁ ఆఁ చెప్పు.'

' పెద్దబాబుగారి దగ్గర ఆమె తండ్రిగారు గుమాస్తాగా పని చేసేవారంటమ్మా. ఆయనగారు కాలం చేసేక వాసంతమ్మగార్ని కన్నబిడ్డల్లే పెద్దమ్మగారు చూసు

కుంటున్నారు ..''

"వాసంతి కింకెవరూ లేరా?"

"ఒక అన్నయ్య వుండేవాడమ్మా. ఆయనా, మన చినబాబుగారూ ప్రాణ స్నేహితులు."

"ఓ—అతనా! జలపాతంలో ప్రమాదవశాత్తూ చనిపోయేడు ..."

"అవునమ్మా. అన్నగారు పోయేక పెద్దమ్మగారు ఆమెని ఈ ఇంటికొచ్చి వుండ మన్నారు."

"అంతకు ముందో?"

"ఇదుగో ఈ కిటికీలోంచి చూడండమ్మా అదుగో ఆ కనిపించే యింట్లోనే ఆమె యింతకు ముందు వుండేది. .

"ఇప్పుడు—అక్కడెవరుంటున్నారో?"

"ఎవరూ లేరు. ఏదో కొంత పాత సామానుందక్కడ"

ఇంతలో శ్రీకాంత్ జోళ్ళ చప్పుడు వినిపించింది. లచ్చి తత్తరపాటుతో రేణుక దగ్గర సెలవు పుచ్చుకుని అక్కడినుంచి నిష్క్రమించింది.

"రేణూ" అంటూ తన సహజ గంభీరస్వరంతో పిలిచాడు శ్రీకాంత్. అతని పిలుపుకి జవాబు రేణూ గుండెల వరకూ వచ్చింది. కాని సిగ్గుతో నోటంట మాట రాలేదు.

'నిద్ర వస్తోందా?" మంచం మీద ఆమె పక్కనే కూర్చుంటూ అనునయంగా అడిగేడు శ్రీకాంత్. "లేదు ." అంటూ తత్తరపాటుతో లేవబోయింది. ఆమె భుజంమీద చెయ్యి వేస్తూ బలవంతంగా కూర్చోబెట్టేడు శ్రీకాంత్, ఎంతగానో ప్రయత్నించిన మీదట ఆమె సిగ్గుని కొంతైనా పోగొట్టగలిగేడు.

"ఊఁ. ఎలా వుంది—ఈ కొత్త యిల్లు? ఆమె ముంగురుల్ని సవరిస్తూ ప్రశ్నించేడు

"ఒక్క రోజులో యెలా చెప్పగలను? అంది రేణు నెమ్మదిగా, ఆనక • వాసంతి అంటే మీకెంతో అభిమానం అనుకుంటాను. నిజమేనా?"

"అవును. నిజం చెప్పాలంటే—ఈ రోజు ఈ భవనం ఇంతలా రంగుల్తో కలకలలాడ్తూ వుందంటే అది వాసంతి చలవే....పైగా నువ్వు కూడా వచ్చేవు. ఇంకేం?

'ఈ భవనం అందం ఎక్కువవుతుందంటారా?"

"వసంతం వస్తే పూలతోట గుబాళించదూ? అలాగే—" అన్నాడు శ్రీకాంత్

నవ్వుతూ.

రేణుక మౌనంగా వుండిపోయింది. వాసంతికి ఈ ఇంట్లో ఇంత ప్రముఖస్థానం ఎలా యివ్వబడింది అన్నది ఆమెకి అంతు దొరకని ప్రశ్న.

'ఓమాట అడగనా?' నెమ్మదిగా అంది రేణు.

' ఒకటి కాదు వెయ్యి అడుగు '

' వాసంతి ఎవరు?'

"నాకు రాజు అనే స్నేహితుడు వుండేవాడు. అతని చెల్లెలు వాసంతి. అతను చనిపోయిన తర్వాత వాసంతి ఏకాకి అయిపోయింది. అప్పట్నించీ ఆమె యిక్కడే వుంటూంది ..."

ఈ మాటలు అంటూంటే శ్రీకాంత్ కళ్ళు చెమర్చడం రేణుక గమనించింది....

' రేణూ ...నువ్వు నాకో మాటియ్యాలి. నీ కంఠంలో ప్రాణం వుండేవరకూ వాసంతికి ఏ కష్టమూ కలగనివ్వకూడదు. అలా అని మాటియ్యి ." అంటూ ఆమె చెయ్యి అందుకున్నాడు

* * *

' అబ్బ...నువ్వా వాసంతీ!'

"ఆఁ. నేనే వదినా. తెల్లారిపోయింది. ఇంకా ఎంతసేపు నిద్రపోతావ్?"

"నిద్రపోవొద్దంటావా?"

"ఉహూ. అది కాదొదినా . తెల్లారిందీ అంటున్నా—"

"నాకాసంగతి కన్పిస్తూనే వుందిగా"

రేణూ కంఠంలో అస్పష్టంగా వినిపించిన కఠినత వాసంతిని కొంచెం కదిలించింది. నిన్నరాత్రి శ్రీకాంత్‌తో ఏదైనా ప్రణయకలహం జరిగివుంటుందని మనస్సుకి సమాధానం చెప్పుకొని కప్పుతో మంచం దగ్గరికి నడిచింది వాసంతి.

"ఇదేమిటి?" అంటూ మంచంమీద లేచి కూర్చుంది రేణుక.

' కాఫీ'

"నువ్వు తాగవా?"

"లేదొదినా. నేను స్నానం అదీ కానిచ్చి తాగుతాను."

' నేను బెడ్‌కాఫీ తాగుతానని నీ కెలా తెలుసు?"

"చినబాబు చెప్పారుగా—అదిసరేగాని. స్నానం ఎప్పుడు చేస్తావొదినా?"

' నా స్నానం సంగతి నువ్వాలోచించకు. స్నానం చెయ్యాలనిపించినప్పుడు లచ్చిని కేకేస్తాలే?"

''లచ్చినా! దానికేం తెలుసు, వట్టి మొద్దు. నిన్ను సంరక్షించే బాధ్యతంతా నాదే నండీ వదినమ్మగారూ!' అంటూ నవ్వింది వాసంతి.

''నీ బాధ్యతా? ఏమేం పన్లు చెయ్యాలి నువ్వు?''

'చెప్పనా? నీ విశ్రాంతికి ఏర్పాట్లు నీ బట్టల ఎన్నిక...భోజన సదుపాయాలు. అన్ని విషయాలూ నేను గమనించాలి. ఒకవేళ నీ మనసు బాగా లేదనుకో. .''

' ఆఁ—లేకపోతే, ఏం చేస్తావు?''

వదినగారి మనస్సులో సంతోషం నింపడానికి వీణ వాయిస్తాను. పాటలు పాడ తాను. మంచి మంచి కబుర్లు చెప్తాను.''

''అప్పటికీ నా విచారం పోకపోతే—?''

''అప్పుడేం చెయ్యనూ ' అంటూ బుర్రగోక్కుంది, ''ఆఁ చినబాబుని మీ దగ్గరకు లాక్కొస్తాను '' అంటూ కిలకిల నవ్వింది వాసంతి. రేణుకి కూడా ఎంత ఆపుకుందామనుకున్నా నవ్వొచ్చింది.

5

''ఎవరబ్బా! ఈ వీణ వాయిస్తున్నదీ? : '

' వాసంతి''

' అబ్బ. ఇంత చక్కటి సాయంకాలం పూటా ఆ సంగీతం వింటూంటే మనస్సులో ఏదో దేవుతున్నట్టన్పిస్తూంది '

''చాలా విచిత్రంగా వుందే, ఈ మధుర సంగీతం మనస్సుకి శాంతి గాని ..''

' ఒకే మందు అందరు రోగులకీ పనికి వస్తుందా? కొందరికి శాంతినిస్తుంది. మరి కొందరికి వేదనని కలిగిస్తుంది '

''రేణూ : !''

''ఏం? '

''అది సరేగాని—ముందు బట్టలేసుకొని తయారవు, ప్రైమైపోతూంది . ''

రేణుక డ్రెసింగ్‌రూంలోకి నడిచింది. అద్దం ముందు నిలబడి శ్రీకాంత్ టై కట్టుకోసాగేడు. కింద గదిలోని వాసంతి వీణా వాయిద్యం యిక్కడివరకూ విన్పిస్తోంది.

' ఏమండీ, ఈ వీణని నేర్చుకోడం మాన్పించేస్తే ఏం? అంది రేణుక ఒక్కసారిగా.

ఆమె ప్రశ్నకి చకితుడైన శ్రీకాంత్ ఏం?' అన్నాడు.

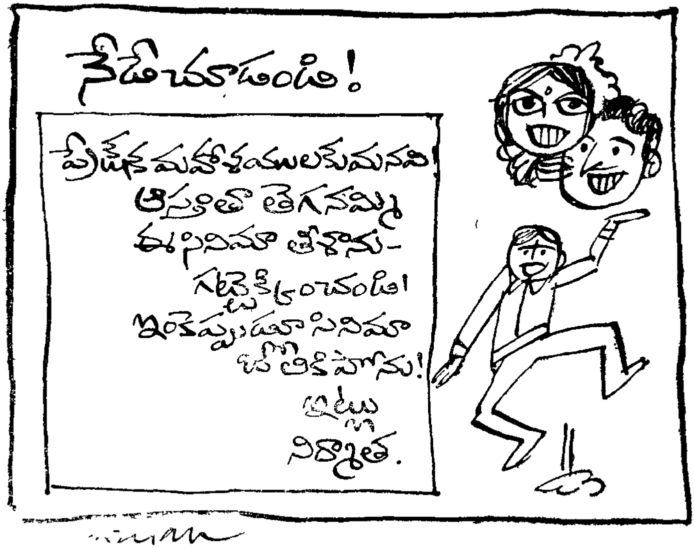

"సంగీతం నేర్చుకునేవాళ్లు కఠిన హృదయులు అవుతారని విన్నాను."

"అయితే—?"

"మన వాసంతికూడా అలాగే అయిపోతుందేమోనని నా భయం!"

"వాసంతి అన్నివేళలా తాను నవ్వుతూ—అందర్నీ నవ్విస్తూ వుండడం నాకు యిష్టమే. కాని వీణ అభ్యాసం ఆపడం—అది అసంభవం?"

"ఎంచేత?"

"చెప్తా విను. ఒక అందమైన రామచిలుకని నువ్వు పెంచుతున్నావనుకో. ఆ చిలక నిన్ను వదిలి ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోవడం నీకిష్టం లేదు. అలాగన్చెప్పి దాని రెక్కలు తెగనరుకుతావా, చెప్పు?" అన్న శ్రీకాంత్ ప్రశ్నతో నిరుత్తరురాలై మౌనంగా నిలబడింది రేణుక.

కాసేపటికల్లా చీర మార్చుకొని, వచ్చి భర్తకి ఎదురుగా రేణు నిలబడింది. "పదండి. నేను రెడీ!" అంది.

"ఆగాగు. వాసంతి యేదీ?"

"వాసంతికూడా వస్తుందా?"

"అవును, రేణూ! వాసంతికి నాట్యం అంటే ఎంత ఇష్టమో. ఆ పేరు చెప్తే చాలు యెగిరి గంతులేస్తుంది."

రేణుకకి ఏమనాలో మరి తోచలేదు. నెమ్మదిగా మేడమెట్లమ్మట కిందికి దిగ సాగింది. ఆమె మస్తిష్కంలో రకరకాల ఆలోచనలు చోటు చేసుకోసాగేయి. పెళ్ళయి ఇంకా నెలరోజులుకూడా పూర్తిగా కాలేదు. రాత్రి సమయాల్లో భర్త సరసని నిద్రపోవడం తప్ప—వేరే సంభాషణలకి అవకాశమే లేదు. అతను సరేసరి. ఇరవై నాలుగ్గంటలూ వాసంతీనామ జపమే! ఇంటా బైటాకూడా వాసంతిదే రాజ్యం. అన్ని పనులూ ఆమె ఇచ్ఛానుసారంనే జరుగుతాయి. ఆమె గురించి ఎవ్వరూ ఒక కఠినగా వాక్యమేనా అనరు. ఆమె వీణ నేర్చుకోవాలంటే బోలెడంత జీతం పోసి ఒక గురువు గారు. ఆమె కోరడమే తరువాయి—అన్నీ అప్పటికప్పుడు ప్రత్యక్షమౌతాయి. ఇంతకీ ఆమె ఎవరో—ఒక సామాన్యమైన ఎస్టేటు గుమాస్తా కుమార్తె! తోడూ నీడా లేక అనాథ అయింది! అయితే ఏం? అలాంటి అనాథలు ఈ దేశంలో ఇంకా ఎందరు లేరు?

కింద సావడి గదిలో వాసంతి కూర్చొని వీణ సాధన చేస్తోంది. మాస్టరు - రు అప్పుడే వెళ్లిపోయినట్టున్నారు. ఆమెను సమీపించి మెల్లిగా "వాసంతీ" అని పిల్చింది రేణుక.

తీగెలను మీటుతూన్న వాసంతి అంగుళులు ఆగిపోయేయి. తలెత్తి రేణుకను చూసింది.

'ఆయన నీకోసం చూస్తున్నారు పొడిగా అంది రేణు.

"ఓహో—నే నది మర్చేపోయాను. మనం డాన్స్ ప్రోగ్రాం చూడడానికి వెళ్తున్నాం గదూ?' అంది వాసంతి సంభ్రమంగా.

"అవును. నువ్వు లేకపోతే ఈ ప్రోగ్రాంలో ఆనందమే లేదు."

"ఇదిగో వచ్చేస్తున్నా. ఒక్క నిమిషం ." అంటూ 'లచ్చీ' అని పెద్దగా కేకేసింది వాసంతి. లచ్చి రాగానే 'ఇదిగో దీన్ని లోపల పెట్టెయ్యి" అంటూ లచ్చికి వీణ అందిచ్చింది. ఇద్దర్నీ చూస్తూ అంటె ముట్టనట్టు నిలబడింది రేణు. బట్టలు మార్చుకునేందుకు తన గదివేపు వాసంతి వెళ్ళగానే, దగ్గరకి రమ్మన్నట్టు లచ్చివేపు చూసి సైగచేసింది రేణుక. దగ్గరికి రాగానే చెవిలో మెల్లిగా ఏదో చెప్పింది. అంతా అయ్యేక—సానునయంగా అభియపూర్వకంగా రేణూవేపు చూసింది లచ్చి. నిశ్చింతగా తిరిగి మేడ మెట్లెక్కింది రేణుక.

అద్దం ఎదురుగా కూర్చొని తల దువ్వుకోసాగింది వాసంతి. తెర తొలగించి ఆమె పక్కనే నిలబడింది లచ్చి. అటు చూస్తూ 'ఏం లచ్చీ?' అంది వాసంతి.

"ఏం లేదమ్మగారూ ." అంటూ నసిగింది.

"అలా అన్నావంటే తప్పకుండా ఏదో వుందన్నమాట. ఏంటది చెప్పు. త్వరగా!" అంది వాసంతి రెట్టిస్తూ.

'మీరు డేన్స్ చూడ్డానికి వెళ్తున్నారు కదమ్మా?"

"అవును. ఇవాళ పద్మిని డేన్స్ ప్రోగ్రామ్ వుంది.'

'మీరెళ్లడం మానేస్తే మంచిదేమోనమ్మా '

'ఏం?' వెంటనే ప్రశ్నించింది వాసంతి.

'మీరు, కూడా రావడం కోడలుగారికి యిష్టం లేనట్టుంది.... '

"ఏమేనా అన్నారా? '

'అబ్బే అదేం కాదు. అయినా నా కెందుకు కానీ, మీరు గబగబ తయారవండి అమ్మగారూ!

' సంగతేమిటో నువ్వు చెప్పకపోతే నిన్ను చంపుకు తిన్నంత ఒట్టు!'

'అమ్మా! ఎంతమాటన్నారమ్మా! వారి గది పక్కనుంచి వెళ్తూ యాదాలాపంగా విన్నానమ్మా . . '

"ఏమిటి?"

"వాసంతి రాకపోతే సరదాగా వుంటుంది కదండీ—అంటూ కోడలుగారు చిన బాబుతో చెప్తున్నారు ..."

' చినబాబేమన్నారు?

"నిజమేగాని — రావొద్దంటే — పిచ్చిపిల్ల. చిన్నబుచ్చుకుంటుందేమో !— అన్నారమ్మా"

వాసంతి మౌనం వహించి శిలలా కూర్చుండిపోయింది. ఆమె మనస్సులో దట్టమైన నల్లని మేఘాలు ముసురుకొనసాగేయి. లచ్చీ.... అని పిలిచింది.

'లచ్చీ.... నేను రాను. వాళ్ళిద్దర్నీ వెళ్ళిపొమ్మని చెప్పు!

"ఒద్దమ్మా, మీరూ వెళ్ళండి. లేకపోతే నాకు మాటొస్తుంది

"అబ్బబ్బ! నేను చెప్పినట్టు చెయ్యవే లచ్చీ! వెళ్ళి—నాకు మనసు బాగాలేదనీ—రాననీ—చెప్పు. ఏం?

"అలాగేనమ్మా!" అంటూ లచ్చి అక్కడినుంచి నిష్క్రమించింది.

నిజమే. వారిద్దరూ కొత్త దంపతులు. ప్రేమపారవశ్యంలో మునిగి తేలాల్సిన వాళ్లు. ఇద్దరికీ ఎన్నెన్నో ఆశలుంటాయి. మధ్యలో—తానెందుకూ పానకంలో పుడకలా గ!....కాని, అంతలోనే పద్మిని నాట్య భంగిమలు ఆమె మనోనేత్రం ముందు తళుక్కుమని మెరిసేయి అణువణువునా ఆనందం వెల్లివిరియించే ఈ నృత్యప్రదర్శన

చూసే భాగ్యం మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకి వస్తుందో!

"వాసంతీ!"

ఉలిక్కి పడింది వాసంతి. ఎదురుగా నవ్వుతూ శ్రీకాంత్ నిలబడి వున్నాడు.

"మీరా?!" అంటూ సంభ్రమంగా లేచి నిలబడింది.

"నిన్ను స్వయంగా తీసుకెళ్దామని వచ్చాను వాసంతీ."

"కానీ, నా కెందుచేతో ఇవేళ మనసు బాగోలేదు చినబాబూ!"

"అయితే మరింకేం? నాట్యప్రదర్శన చూస్తూనే మనస్సు బాగై పోతుంది. పదపద!"

"కాని...." కళ్ళల్లోంచి ఉబికివస్తున్న కన్నీటిని అతి ప్రయత్నం మీద ఆపుకో గల్గింది వాసంతి.

"కానీ లేదు. పైసా లేదు. ఈ కబుర్లన్నీ కట్టిపెట్టు వసూ. అవతల వేళ మించి పోతూంది. పద పద."

"ఈ ఒక్కసారికీ నన్ను క్షమించి ఒదిలెయ్యండి. బలవంతం చేయకండి."

"సరే—మేం కూడా వెళ్ళడం మానేస్తాం."

"అయ్యో. అదేం?"

"మరి, నువ్వు రా?"

ఆ కంఠంలో ధ్వనించిన ఆజ్ఞనీ అభ్యర్థననీ మరి కాదన్లేక పోయింది వాసంతి. తప్పనిసరిగా బయల్దేరక తప్పలేదు!

* * *

ఓనాటి సాయంత్రం—

"వాసంతీ!" అని పిల్చింది రేణుక.

పరధ్యానంగా ఎటో చూస్తున్న వాసంతికి ఆమె పిలుపు వినబడలేదు. "వాసంతీ" అంటూ మళ్ళీ పిలిచింది రేణుక.

"ఏం వదినా?

"ఏం ఇవాళింత విచారంగా వున్నావ్?"

"లేదే."

"అదిగో. నువ్వేదో నా నుండి దాచుతున్నావు."

"అబ్బే. లే దొదినా! నీ దగ్గర దాచదగ్గ విషయం నా దగ్గర ఏముంటుంది?" అలా అంటూ వుంటే వాసంతి పెదాలు వణికినై. రెండు కన్నీటి బిందువులు చెంపల మీదుగా జారి పడ్డాయి. అప్రయత్నంగా రేణు వాసంతిని దగ్గరికి తీసుకొని వీపుమీద

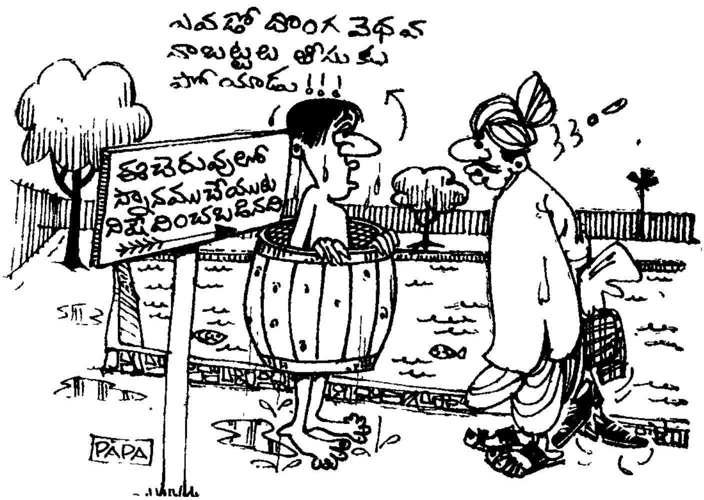

చెయ్యివేసి నిమిరింది.

"పిచ్చిదానా, విషాదాన్ని గుండెల్లో పెట్టుకొని ఎంతకని భరిస్తావు?"

'నన్ను నమ్మ వదినా. ఏ విషయాన్నైనాసరే—నేను దాచే ప్రయత్నం చెయ్యలేను.''

మరేమిటీ కన్నీరు? ఎందుకీ మౌనం?'

"అదిగో....అక్కడ ఓ జలపాతం వుండడం నువ్వు ఎప్పుడేనా చూశావా? జాగ్రత్తగా వింటే జలపాతపు హోరు కూడా విన్పిస్తుంది...."

'ఆఁ. అవును.'

"నా జీవితంలో విషాదానికి అదే కారణం!"

"ఎంచేత?"

'అది అడక్కు వదినా....ఆ పీడకలల్ని గుర్తుకి తెచ్చుకుంటే ప్రయోజనంలేదు. మరింత పిచ్చిదాన్నయిపోతాన్నేను." అంటూ నెమ్మదిగా అక్కడినుంచి నిష్క్రమించింది వాసంతి.

రేణుకకి అంతా అయోమయంగా తోచింది.

* * *

ఆ రోజు శ్రీకాంత్ ఇంటికి తిరిగివచ్చేసరికి చాలా పొద్దుపోయింది. వస్తూనే భార్యని కేకేసి "వాసంతి ఏదీ?" అన్నాడు.

" నిద్రపోయింది."

" ఇంత త్వరగానా ?"

"ఏమో మరి, నిద్ర వస్తోందంటూ వెళ్ళిపోయింది."

' అలాగా.... '

"లేపి తీసుకురమ్మన్నారా ?" అంది రేణుక నెమ్మదిగా, కంటి చివర్లతో భర్తని చూస్తూ.

"ఒద్దొద్దు. ఎందుకూ ?' అంటూ బట్టలు మార్చుకోసాగేడు. రేణు లచ్చిని కేకేసి భోజనాన్ని మేడమీదకే తీసుకురమ్మని చెప్పబోయింది.

"ఎందుకూ. డైనింగ్‌హాల్లోకే వెళ్ళి భోంచేస్తే పోలా ?" అన్నాడు శ్రీకాంత్ మధ్యలో.

"మనిద్దరమేగా మిగిలింది. అంచేత ఇక్కడికే తెప్పించేస్తున్నాను ..."

"సరేలే—అవును గానీ—వాసంతి భోజనమైందా ?"

"లేదు. ఆకలి లేదంది."

"ఆకల్లేదందా? ఇంత త్వరగా నిద్రపోయిందా ?"

"అతి సాధారణ విషయాల్నికూడా మీరింత సీరియస్‌గా తీసుకొని ఆందోళన పడతారేం ?"

"ఏమిటో అలవాటైపోయింది. మామూలుగా జరిగేదానికి ఏమాత్రం భిన్నంగా జరిగినా కంగారుగా వుంటుంది. ఒక్క క్షణం వాసంతి కన్పించకపోతే తోచదు !"

భర్తమాటలు వింటూ ఓరకంటితో అతన్ని గమనించసాగింది రేణుక. అతని హృదయగతభావాన్ని తెలుసుకోవాలంటే సాధ్యపడటంలే దామెకి. ఈలోగా లచ్చి వొచ్చి భోజనపదార్థాల్ని పాత్రల్లో తీసుకొచ్చి టేబులుమీద పెట్టింది.

"రేణూ, నువ్వు కంచాలువేసి వడ్డిస్తూ వుండు. నేనిప్పుడే వెళ్లి అమ్మతో ఒక విషయం చెప్పి వస్తాను." అంటూ శ్రీకాంత్ మేడ దిగి కిందకి వెళ్ళేడు.

తల్లితో ఏదో మాటాడి మేడమెట్లవేపు వెళ్తూవుంటే, తన గదిముందు నిలబడి వున్న వాసంతి కనిపించింది శ్రీకాంత్‌కి. ఆమెని చూస్తూనే నిలబడిపోయాడు.

"ఎంతసేపైంది మీరొచ్చి?" అంది వాసంతి శ్రీకాంత్‌ని చూస్తూ.

"ఏదీ యిప్పుడే వచ్చా. నువ్వు నిద్రపోతున్నావని చెప్పిందే రేణూ ?"

ఏదో అందామని నోరు తెరిచింది వాసంతి. కాని మౌనంగా ఆశ్చర్యమయదృష్టితో శ్రీకాంత్‌ని చూసింది.

"ఇవాళ నువ్వు భోజనంకూడా చెయ్యలేదట ?!"

''ఆకలి కాలేదు.''

''నాన్సెన్స్....రా, భోంచేద్దాం. ఇవేళ నువ్వు మాతోపాటు గదిలో తిందువు గాని రా!''

'మీరు తినండి నాకు ఆకలిగా లేదు.''

''ఒంట్లో బాగుంది కద!''

'బాగానే వుంది గానీ—ఎంచేతో ఇవాళ నిద్ర ఒకటే ముంచుకొస్తోంది.''

''సరే—వెళ్లు. విశ్రాంతి తీసుకో.'' అంటూ మేడ మెట్లెక్కి తన గదివేపు వెళ్ళిపోయేడు శ్రీకాంత్.

వాసంతి అక్కడే నిలబడిపోయి రేణూ చేసిన పనినిగురించి ఆలోచించసాగింది. ఎందుకు అబద్ధమాడింది? భోజనం తమ గదిలోకే రప్పించుకోవడానికి ఏమిటి కారణం? తనని దూరదూరంగా వుంచడానికి చేసే ప్రయత్నం కాదుగదా ఇది! ఇంతకీ ఆమెకి ఏం కావాలి? ఆమె ఆశయం ఏమిటి?

ఆమె మనస్సులో ఓమూల పేరుకునిపోయి నిద్రాణమైవున్న వేదన అంతా ఒక్కసారిగా జాగృతమైంది. నెమ్మదిగా తన గదివేపు దారి తీసింది. తన విషయంలో రేణూ అబద్ధమాడిందని తను శ్రీకాంత్‌కి ఎట్లా చెప్తుంది? ఈ చిన్న విషయానికి భార్యాభర్తల మధ్య కలతలు రావడం ఏందుకు? వారి అన్యోన్యతని భంగంచేసే హక్కు తనకేం వుంది? తనెవరు? తనకున్న అర్హత అల్లా రాజుకి సోదరి కావడమే! రాజూ, శ్రీకాంత్‌లు ప్రాణమిత్రులు గాబట్టి తనకీమాత్రమేనా ఆశ్రయం దొరికింది లేకపోతే తననీ విశాల ప్రపంచంలో ఆదరించే ప్రాణి ఎవరున్నారు?

నిర్జీవంగా మంచంమీద కూలబడి, తలగడలో తలదూర్చి వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగింది వాసంతి.

6

''వాసంతీ, అలా వెళ్దాం వస్తావా?''

'ఎక్కడికి వదినా?''

'బజారుదాకా వెళ్దాం.''

''ఏం, ఏమన్నా పనుందా?''

''ఏం లేదు. ఏవేనా కొందామని....''

'నువ్వెళ్లు వదినా, నాక్కొంచెం పని వుంది.''

తమతో రమ్మని ఎంతగానో బ్రతిమలాడింది రేణు. కాని వాసంతి వినలేదు.

"పోనీ! నీకేమేనా కావాలా చెప్పు, బజార్నుంచి తెస్తాను."

"తెస్తావా?" అంటూ మెరుస్తూన్న కళ్ళతో నవ్వింది వాసంతి. "నా కోసం ఒక మంచి బొమ్మ తీసుకురా వదినా!"

"బొమ్మా....ఏం చేస్తావు దాంతో?" అంటూ నవ్వింది రేణు.

"ఆడుకుంటాను."

"జీవంలేని బొమ్మతో ఏం ఆట ఆడ్తావు? జీవం వుండీ కదిలే ఇంచక్కని బొమ్మని వెదుక్కోరాదూ?" అంది రేణు ఇంకా నవ్వుతూనే.

"నువ్వన్నట్టు—మాట్లాడే బొమ్మని తీసుకొచ్చేను. కాని ఆ బొమ్మ పరాయి దయిపోయింది. అంచేత మాటలు రాని బొమ్మమీదికి నా దృష్టి మళ్ళింది" అన్నది వాసంతి రేణుని భావస్ఫోరకంగా చూస్తూ.

"సరేనమ్మా— నీ యిష్టం?" అంటూ వెళ్ళిపోయింది రేణుక.

నిస్పృహగా కుర్చీలో కూలబడింది వాసంతి.

కళ్ళముందు ఏవేవో దృశ్యాలు కదులాడసాగిన్నై.

చల్లటి సంధ్యాసమయం....ఆనాటి గాలి....దూరంనుంచి విన్పిస్తోన్న జలపాతపు హోరు....పక్షుల కేకలు....రెక్కతెగిన పక్షి ఆర్తనాదాలు....ఒక్కొక్కటే వుచ్చరించ సాగిన్నై ...అంతలో రేణుక ప్రవర్తన, ఆమె అనుమాన ప్రవృత్తి....గుర్తుకి వచ్చింది. అప్రయత్నంగా వాసంతి కనుకొలకుల్లో నీళ్ళు నిలిచేయి. అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన అన్నపూర్ణమ్మ వాసంతి నీళ్ళునిండిన కళ్ళని గమనించింది. ఆందోళనగా ఆమెని దగ్గరికి తీసుకుని "ఏమమ్మా, చినబాబు యేమైనా అన్నాడా?" అంది. తలని అడ్డంగా వూపింది వాసంతి.

"అయితే ఇది రేణూ పనే అయివుంటుంది"

అ మాటతో వాసంతి దుఃఖం మరీ పెల్లుబికింది. "అమ్మా" అంటూ ఆమె కౌగిట్లో ఒదిగిపోయింది. అన్నపూర్ణమ్మ కాసేపు ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఆలోచనా పూర్వకంగా వాసంతి తలని ప్రేమగా నిమిరింది. "ఏమందమ్మా రేణూ?" అంది.

"అబ్బే ఏమీ అనలేదు"

"మరి...."

"అమ్మగారూ, నేనొకటి చెప్తాను. ఎవరికీ చెప్పనని ఒట్టేయండి"

వాసంతి చేతిలో చెయ్యివేసింది అన్నపూర్ణమ్మ. "చెప్పు, ఏమైంది?" అంది.

"రేణూ వదిన ఈ మధ్య ఎంచేతో నన్ను దూరదూరంగా వుంచుతోంది.... ఎందుచేతో! నాకు అర్థం కావటం లేదు."

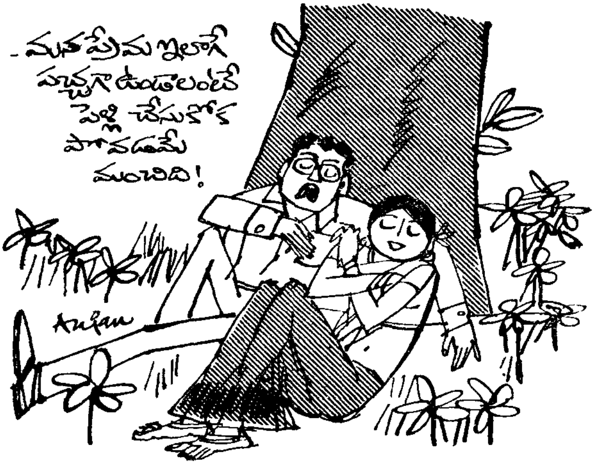

"అంతేనా?"

"అప్పుడప్పుడు ఏవేవో సూటీపోటీ మాటలంటోంది...."

"చిన్నపిల్లవిగదూ....నిన్ను ఉడికించాలని అంటూందేమో! నువ్వేమీ మనస్సుని కష్టపెట్టుకోకు." అంది అన్నపూర్ణమ్మ. పైటచెంగుతో కళ్ళుతుడుచుకుంటూ అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయింది వాసంతి.

అన్నపూర్ణమ్మ ముఖం ఒక్కసారిగా గంభీరంగా మారిపోయింది. కోడలుపిల్ల ప్రవర్తన గురించి తెలుసుకున్నాక చెప్పలేని ఏదో మనో వ్యాకులత ఆమెలో చోటు చేసుకుంది. ఇలాంటిదేదో జరిగి వాళ్ళమధ్య కలతలొస్తాయని ఆమె ముందే వూహించింది. కాని వాటి పరిణామం—ఈ విధంగా వుండగలదని—పరిష్కారం ఇదని గాని ఆమె ఆలోచించలేకపోయింది.

* * *

భార్యాభర్తలిద్దరూ బజార్నుంచి వచ్చేటప్పటికి కనుచీకటి పడింది. వాసంతికోసం అందమైన జపానుబొమ్మ ఒకటి కొన్నాడు శ్రీకాంత్. దాన్ని రేణూ చేతికిచ్చి తను బట్టలు మార్చుకుందామని మేడమెట్లెక్కాడు.

వాసంతి తన గదిలో కూర్చొని, వీణ చేతబుచ్చుకుని సాధన చేస్తోంది. రేణూ నెమ్మదిగా ఆమెను సమీపించింది. చేతిలోవున్న బొమ్మని వాసింతికి యిచ్చి "ఇదిగో నమ్మా, నీ బొమ్మ!' అంది.

"నిజంగానే తెచ్చేవే?!"

"నువ్వు చెప్పడం నేను తేకపోవడమూనా?"

"థాంక్స్" అంటూ బొమ్మ కాళ్లూ చేతులూ ఆప్యాయంగా తడిమింది వాసంతి.

"బావుందా?"

"నువ్వు తేవడమూ, నాకు నచ్చకపోవడమూనా?" అంది వాసంతి కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా.

రెండు క్షణాలు గడిచేక 'నీకోసం ఏమిటి తెచ్చుకున్నావు వదినా?' అంది వాసంతి.

"రా. నా గదిలో వున్నాయి."

"చినబాబుగారుంటారేమో!"

"వుంటే ఏం? రారాదూ!"

వాసంతి వీణని పక్కని పెట్టి లేచింది. ఇద్దరూ మెట్లు ఎక్కేరు. వాళ్ళిద్దరూ గది లోపలికి వెళ్ళేటప్పటికి శ్రీకాంత్ సోఫాలో కూర్చొని వున్నాడు. వాసంతి చేతిలోని బొమ్మనిచూసి చిన్నగా నవ్వుతూ "వాసంతీ, ఎలా వుంది బొమ్మ?' అంటూ ప్రశ్నించేడు.

"బాగానే వుంది. గానీ...."

"కానీ—ఏమిటి?"

"మనదేశం బొమ్మయితే బాగుండేది....ఈ జపాను బొమ్మకి నా తెలుగు భాష అర్థం అవుతుందో అవదో?!" అంటూ ఫక్కున నవ్వింది. రేణూ శ్రీకాంత్‌లుకూడా ఆ మాటకి ఆమెతోపాటు నవ్వేరు.

రేణు తనకోసం కొన్ని జాకెట్టు బట్టలూ చీరలూ తెచ్చుకుంది. మంచి రంగుల్లో చూడ చక్కగా వున్నాయి బట్టలు. "ఎలా వున్నాయి?' అన్నట్టు వాసంతికేసి చూపింది రేణు. ఓ చీర వాసంతి భుజాలమీద వేసి—ఒక్క క్షణంపాటు దీక్షగా చూసి....అచ్చంగా పెళ్ళికూతుర్లా వుంటావు ఈ చీర కట్టుకుంటే....' అంది.

వాసంతి సిగ్గుతో ముఖం పక్కకి తిప్పింది.

"ఇవేమిటి?"

"అవా, రాఖీలు."

"అవెందుకు?"

"చీరలు కొనుక్కొని వస్తుంటే—ఇవి అమ్మే షాపు వచ్చింది. మేం బొంబాయిలో వుండేవాళ్ళంగా....ప్రతి ఏడాదీ రాఖీలు కొనడం నాకు అలవాటు. ఎందుకేనా

మంచిదని రెండు రాఖీలు తెచ్చేను....''

''చెల్లెళ్ళు తమ అన్నల చేతికివి కడ్తారు. ఆ అన్నయ్య తనకి తోచిన బహుమతి చెల్లెలికిస్తాడు. ఇది ఒక ఆనవాయితీ....నువ్వొకటి తీసుకో— ' అంది రేణు.

'నేనా—నా కెందుకు?''

' ఎందుకేమిటి? ఎవరి చేతికైనా కట్టు!'' అంటూ రేణు హఠాత్తుగా ఆగిపోయింది. వాసంతి కనుకొలకుల్లో నీటిబిందువులు ముత్యాల్లా మెరుస్తున్నాయి. ''అయ్యో ...అన్నయ్య గుర్తుకొచ్చేడా....ప్చ్....'' అంది అని చూసి, పరిస్థితి అర్థం చేసుకోడానికి శ్రీకాంత్‌కి ఎంతోసేపు పట్టలేదు. వెంటనే లేచి ఓ రాఖీని చేతికిస్తూ ''తీసుకో వసూ, నీ అన్నయ్యకి కడ్డువుగాని....'' అన్నాడు.

వాసంతి తల ఎత్తి కంపిస్తూన్న చేతుల్తో రాఖీని అందుకుంది. మారు మాటాడకుండా తడబడి అడుగుల్తో తన గది వేపు నడిచింది.

''ఎంతపని చేశావు రేణూ?'' అన్నాడు శ్రీకాంత్ విచారంగా, వాసంతి వెళ్ళిన దిక్కే చూస్తూ.

''ఇంత బేల అనుకోలేదు....'' అంటూ ఏమో చెప్పబోయింది రేణు. ఎర్రటి కళ్ళతో భార్యని చూస్తూ వద్దని వారించేడు శ్రీకాంత్.

* *

''వాసంతీ, మీ అన్నయ్య ఈ జలపాతంలోనే పోయేడంటారు, నిజమేనా?''

''అవును వదినా!''

'ఇక్కడ ఈ సరస్సు లోతుగా వుంటుందా?''

ఏమో వదినా....అన్నయ్య శరీరం కూడా దొరకలేదు. '

''వాసంతీ, మీ అన్నయ్య ఈ సరస్సులో మునిగి, జలపాతంలో కొట్టుకుపోవడానికి—ఇంకెవరి అదృశ్యహస్తమైనా కారణమేమో!''

వాసంతి నిర్వికారంగా నవ్వింది. ''అది అసంభవం వదినా ' అంది. కాస్సేపు మౌనం.

''వాసంతీ! నాలో ఒక సందేహం చాలా కాలంగా కొట్టుమిట్టాడుతోంది అడగనా?''

''అడుగు.''

''ఒద్దు బాబూ. లేదా అడిగేక—ఏమిటే వదిన యిల్లా మాట్లాడ్తుంది—అని నన్ను తిట్టుకుంటావేమో!''

''అబ్బే. లేదొదినా!''

"తప్పుగా భావించవు గదు!"

"ఉఁహూ."

"నే నింతకుముందు ఏమనుకున్నానంటే—నువ్వూ చినబాబూ ఒకర్నొకరు ప్రేమించుకున్నారేమోనని?"

వాసంతి ఒక్క నిమిషంపాటు రేణూ కళ్ళల్లోకి మౌనంగా చూసింది. తర్వాత మెల్లిగా "నిజమే, ఒదినా?" అంది.

"నిజమేనా?"

'నిజమే...గాని నువ్వు అనుకుంటూన్న ప్రేమ కాదది. అందులో కేవలం అపేక్ష, అభిమానం, నిస్వార్థం, తప్ప యింకేదీ లేదు."

"ఆయన కూడానా?"

'ఏమో చినబాబు సంగతి నాకు తెలీదు."

రేణూ చప్పుడు చేస్తోన్న జలపాతం కేసి నిర్నిమేషంగా చూస్తూ వుండిపోయింది. బరువుగా కొన్ని నిమషాలు దొర్లినై. "వాసంతీ" అంటూ ఆమె భుజంమీద చెయ్యి వేసింది రేణు. "నాదొక ప్రార్థన. మన్నిస్తావా?" అంది.

'ఏమిటది వదినా?

"రాఖీని చినబాబు చేతికి కట్టకు. ఈ సంగతి ఎవరికీ చెప్పకు. ఏం?"

'ఏం?"

"ఎంచేతో నా కలా అనిపించింది. బలవంతంగా నీ యిష్టానికి విరుద్ధంగా నీ చేత రాఖీ యెందుకు కట్టించడం? ఉఁహూఁ ..అదికాదు...." అంటూ మాటలు దొరక్క ఆగిపోయింది రేణుక. మళ్ళీ అంతలోనే—"అఁ....ఓ పని చెయ్యి వాసంతీ— అతన్ని అన్నయ్యగా ప్రేమిస్తున్నట్లయితే—కట్టు? నాకేం అభ్యంతరం లేదు. మానేసినా ఫర్వాలేదు...."

"నీ మాటలు నాకేమీ అర్థం కావటంలేదు వదినా?"

"తర్వాత చెప్తాలే. పద. పోదాం?" అంటూ వాసంతి చెయ్యి పుచ్చుకుని కారు వేపు నడిచింది రేణు.

7

అతి వైభవంగా వాసంతి వివాహం శేఖర్‌తో జరిగింది.

శ్రీకాంత్ శేఖర్‌లు అనుకోకుండా హఠాత్తుగా ఒక హోటల్లో కలుసుకున్నారు. ఒకే వూరని తెలియగానే—ఒకరి గురించి ఒకరు ఆరాలుతీసి దగ్గరివాళ్ళమేనని

తెలుసుకున్నారు. శ్రీకాంత్‌కీ అన్నపూర్ణమ్మకీ కూడా వాసంతీ శేఖర్‌లూ ఈడూ జోడూగా వుంటారన్న యోచన కలిగింది. వెంటనే మిత్రుడిని కదిపి వివాహానికి ప్రసన్నుడిగా చేశాడు.

శేఖర్ తండ్రి చాలాకాలం కిందటే ఆఫ్రికా వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడ అతనికి చక్కటి వ్యాపారం వుంది. శేఖర్ చదువు సంధ్యలన్నీ భారత దేశంలోనే జరిగేయి. పెళ్ళికి శేఖర్ తండ్రి ఎంచేతో ఆఫ్రికానుంచి రాలేకపోయాడు.

ఆ రోజు వాసంతి భవంతిని శాశ్వతంగా విడిచిపెట్టే రోజు. భవంతికి ఎదురుగా వున్న పూలతోటని చూస్తూవుంటే, వాసంతికి విపరీతంగా దుఃఖం పెల్లుబకసాగింది. అప్పగింతలు అయ్యేయి. అన్నపూర్ణమ్మకి దుఃఖంతో గొంతు పూడుకొని పోయింది. శ్రీకాంత్ సంగతి సరేసరి. మౌనంగా నిలబడివున్న వాసంతిని చూశాడు శ్రీకాంత్.

"వాసంతీ, ఏం కావాలి నీకు? ఇవేళ నీ స్వంత యింటికి వెళ్ళిపోతున్నావు. ఈ వూరే అనుకో....నీకేంకావాలో చెప్తే...." అన్నాడు.

"ఇస్తారా" అంది వాసంతి మెల్లిగా.

"అదేగా నా కోరిక."

'నాకు వీణ కావాలి...."

"అంతేనా? ఏం చేస్తావు దాంతో?"

"ఎప్పుడేనా ఏకాంతంలో వాయించుకుంటాను...."

"పిచ్చిదానా. ఈ నిర్జీవతంత్రుల్లో ఏముందని? చక్కటి చెలికాడు పక్కని వుండగా—నీ కీ వీణ యెందుకు?"

"మీరేం చేస్తారు దాన్ని?"

"ఎప్పుడేనా నువ్వు గుర్తుకొస్తే—ఆ వీణని చూసి నిన్ను చూపినట్టే—సంతృప్తి పడతాను....'

అంతే. వాసంతి మారుమాట్లాడలేదు....వాసంతీ, శేఖర్లు అందరి దగ్గరా శలవు పుచ్చుకున్నారు. ఇద్దరూ కార్లో కూర్చోగానే కారు కదిలింది.

మర్నాటి ఉదయం శ్రీకాంత్ కి ఏమీ తోచలేదు. వాసంతి యింటికి వెళ్ళవద్దామా అని అడిగేడు భార్యని. ఆమె సరేననగానే ఉదయం తొమ్మిదిగంటల ప్రాంతంలో కారేసుకుని భార్యాభర్తలిద్దరూ బయల్దేరేరు.

ఇద్దర్నీ చూడగానే వాసంతి ముఖం చేటంత అయింది. రేణు దగ్గరికి నడుస్తూ "నన్ను మర్చిపోలేదన్నమాట!" ఏళ్ళ తర్వాత మళ్ళీ వాసంతిని చూసినట్టనిపించింది శ్రీకాంత్ కి.

"శేఖర్ బాబేడీ?" అన్నాడు.

"పొద్దున్నే ఏదో పనుందన్చెప్పి వెళ్ళిపోయేరు...."

"ఎప్పుడొస్తారట? '

"ఇప్పుడే వచ్చేస్తానని వెళ్ళేరు.'

"అవునుగానీ వాసంతీ, ఎలా వుంది?"

"ఏమిటి?'

" మిటా? కొత్త పెళ్ళికొడుకుగారూ....ఈ కొత్త యిల్లూ ఇదంతా—?"

"ఒక్క రోజులో అన్నీ ఎలా తెలుస్తాయి? ఇంకొన్నాళ్లు ఓపిక పట్టు వదినా.... చెప్తాను."

"రేణూ" అంటూ శ్రీకాంత్ లేచినిలబడ్డాడు. "మీరిద్దరూ తయారుగా వుండండి,

బహుశః శేఖర్‌బాబు వస్తూనేవుంటాడు. నేనలా ఓ ఫ్రెండుని చూసి యిప్పుడే వచ్చేస్తాను.' అని బైటికి వెళ్ళిపోయేడు.

అతను వెళ్ళేక వాసంతి రేణూలిద్దరూ సోఫాలో పక్కపక్కగా కూర్చున్నారు. వాసంతి భుజంమీద చెయ్యివేస్తూ రాత్రి ఎలా గడిచింది వాసూ?'' అంది రేణూ చిలిపిగా.

ఆమె ప్రశ్న విని తత్తరపడింది. ముఖం మీదికి పేలవమైన చిరునవ్వొకటి బలవంతంగా తెచ్చుకుంది. ''చుక్కలు లెక్కపెడ్తూ....'' అంది పొడిగా.

అబద్ధం!

నిజమే, ఒదినా!''

''కిటికీలన్నీ వేసేసివున్నాయి. ఇంత పెద్ద తెరలున్నాయి. అయినా నీకు ఆకాశం యెలా కల్పించింది?''

''నీకెలా చెప్పేది వదినా ...'' అంటూ దుఃఖోద్వేగంతో రేణుకి అంటుకు పోయింది వాసంతి.

''ఏమైంది వాసంతీ, ఇప్పుడేమైంది? ఎందుకీ విచారం?''

"ఒదినా, నన్నిక్కణ్ణించి తీసుకుపో. ఈ ఏకాంతవాసం భరించలేన్నేను."

"పిచ్చిదాన్లా ఏమిటీ మాటలు? స్త్రీకి పతిగృహమే దేవాలయం....అలా ఎప్పుడూ అనకు!

ఆయనగారి మాట ఎలా వుంటుందోకూడా నాకు తెలీదు"

"ఆఁ ఆయన నీతో మాటాడనే లేదా?"

"అసలు రాత్రంతా ఆయన మేడమీదికి రానేలేదు.

మరి ఎక్కడున్నారు?"

కింది గదిలో ఎవరెవరో స్నేహితుల్తో కలిసి బ్రాందీ తాగుతూ వుండిపోయేరు....

"ఆయన తాగుతారా?"

వాసంతి కొన్ని క్షణాలపాటు మౌనంగా వుండిపోయింది ఒదినా, ఈ సంగతులేవీ చినబాబుతో చెప్పకు. చెప్పినంత మాత్రాన నా కష్టం గట్టెక్కదు. పైగా నేను దుఃఖిస్తున్నానంటే చినబాబు మరింత మనస్సు కష్టపెట్టుకుంటారు .... వదినా నన్నిక్కడినుంచి తీసుకుపోవూ?"

"వాసంతీ, నీకన్నా వయస్సులో చిన్నదాన్నో పెద్దదాన్నో చెబుతున్నా విను. తాత్కాలికమైన వుద్రేకంతో బతుకు నాశనం చేసుకోకు. పట్టుదలతో ఈ పరిస్థితి మారేందుకు కృషి చెయ్యి. శేఖర్‌ని నీవాడిగా చేసుకో. నువ్వు తల్చుకుంటే అదేమంత పెద్ద కష్టం కాదు.

అంతలో మేడమెట్లు ఎవరో ఎక్కుతూన్న చప్పుడు విన్పించింది. హఠాత్తుగా ఆగిపోయింది రేణు.

"ఓహో ఒదినగారొచ్చారే!" అన్నాడు శేఖర్ గదిలోకి అడుగుపెడ్తూ.

"ఉదయంనుంచీ మీకోసం యెదురుచూస్తూ వున్నాం" అంది రేణు నవ్వుతూ.

"అబద్ధం!"

"కావాలంటే వాసంతిని అడగండి."

"శ్రీకాంత్ రాలేదా?"

"వచ్చారు. మీరు లేకపోవడం చూసి ఆ పక్కవీధిలో ఎవరో స్నేహితుడిని చూడ్డానికి వెళ్ళేరు. బహుశః ఈ పాటికి వచ్చేస్తూ వుంటారు."

"అలాగా?"

"మీ భోజనాలు ఇవాళ మా యింట్లోనే—బట్టలు మార్చుకొని తయారుగా వుండండి....ఆయనిప్పుడే వచ్చేస్తారు...." అంది రేణు.

భోజనాలయ్యేక వాసంతీ—శేఖర్‌లు తమ యింటికి వెళ్లిపోగానే భవనం అంతా వెలవెలపోయినట్టు అన్పించింది శ్రీశాంత్‌కి నెమ్మదిగా మేడమీదికి వెళ్లి వీణపక్కని కూర్చున్నాడు. ఏదో ఆలోచిస్తూ నెమ్మదిగా కుడిచేతి చూపుడువేలుతో వీణ తీగల్ని మీటసాగేడు. భర్తకోసం వెదుకుతూన్న రేణుక ఈ దృశ్యం చూసి నెమ్మదిగా అతని వెనక వెళ్లి నిలబడింది, మెల్లిగా అతని భుజంమీద చెయ్యివేసింది. వీణానాదం చటుక్కున ఆగిపోయింది.

''ఓ—నువ్వా?'

'నేనే. ఏమిటి చేస్తున్నారు?''

''ఏం తోచటల్లేదు'' అన్నాడు శ్రీకాంత్ వీణమీంచి చేతులు తీసేస్తూ.

'ఏం తోచటంలేదని—వీణ వాయించటం రాక, తీగెల్ని ఇష్టం వచ్చినట్టు మీటితే ఏమవుతుంది? ఆ ధ్వని మీకేం ఆనందమిస్తుంది? భలేవారే! అంటూ నవ్వింది రేణు. శ్రీకాంత్‌కూడా నవ్వుతూ లేచి నిలబడ్డాడు.

'రేణూ! పోనీ నువ్వో పని చేస్తావా—వీణ వాయించడం నేర్చుకోరాదూ?' అన్నాడు శ్రీకాంత్ ఆప్యాయంగా రేణు కళ్లల్లోకి చూస్తూ.

"వినాలని అంత కోరికగా వుంటే—వాసంతికి మళ్లీ రమ్మనమని కబురంపనా?"

"ప్చ్....వాసంతిని ఈ ఇంటినుంచి శాశ్వతంగా పంపించేశాం. ఇక ఆమె మన యిష్టం వచ్చినపుడల్లా రమ్మంటే ఎలా వస్తుంది ?"

కాసేపు మౌనంగా గడిచింది.

"వాసంతి మీకు తప్ప ఇంకెవరికీ గుర్తు రాదనుకుంటున్నారా?" అంది రేణు హఠాత్తుగా.

"నీకూ జ్ఞాపకం వస్తూ వుంటుందా ?"

"ఆ సంగతి మీకేం తెలుసు ? మీరు పక్కనివుంటే సరేసరి. లేకపోతే వాసంతే మనస్సులో అస్తమానూ మెదుల్తూవుంటుంది."

"ఇంతలా విడిచివుండలేకపోతున్నాం కదా—ఈ వాసంతి పరాయిది కాదేమో అన్పిస్తూ వుంటుంది రేణూ...."

"పోనీ, వచ్చి కొన్నాళ్లుండమని కబురు పంపనా ?"

"ఒద్దు. ఇప్పుడు వద్దు కొన్నాళ్ళు పోనీ—"

"శేఖర్‌బాబు ఏమీ అనుకోరుగా ?"

"అతనేమీ అనుకోడనుకో కాని వాసంతి ఇప్పుడిక్కడికి రావడం నాకే యిష్టం లేదు."

"ఏం ?"

"అతనిప్పుడు కొన్ని చికాకుల్లో వున్నాడు. ఇలాంటి సమయంలో వాసంతి అతని పక్కనే వుండటం ఎంతైనా అవసరం."

"ఏమిటండీ ఆ చికాకులు ?"

"తండ్రి ఏమయినా డబ్బు పంపే ఏర్పాట్లు చేస్తాడని పాపం, శేఖర్ ఆశించేడు. ఆ డబ్బు వస్తుందనే ధైర్యంతో ఓ ఫేక్టరీ స్థాపించే ఏర్పాట్లుకూడా చెయ్యడం ప్రారంభించేడు...."

'ఏం ఫేక్టరీ ?'

'పెన్నులు వుత్పత్తిచేసే ఫేక్టరీ. దాదాపు ముప్ఫయివేల పెట్టుబడి కావాలి దానికి...."

"అయితే—?"

"పదివేలు అర్జెంటుగా ఇవ్వకపోతే ఇంతకుముందు అతను చేసుకున్న ఎగ్రిమెంటు కేన్సిలయిపోతుంది. ఇంతవరకూ చేసిన ప్రయత్నమంతా బూడిదలోపోసిన పన్నీరవుతుంది. శేఖర్‌మీద తండ్రికి ఎంచేతో కోపం వున్నట్టు కనిపిస్తుంది...." అంటూ శ్రీకాంత్ ఆగిపోయేడు. కొద్దిసేపటివరకూ రేణూ శ్రీకాంత్‌ని ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"ఇప్పుడేమవుతుంది?"

"నువ్వలా గాభరా పడిపోతున్నావేం? నే నింకా బతికేవున్నా. ఏదో పెళ్ళి చేసి అమ్మాయినత్తారింటికి పంపేసి—అక్కడితో నా బాధ్యత అంతా తీరిపోయిందన్నట్టు చేతులు కడుక్కొని ఎలా కూర్చోనూ?"

"ఏమైందసలు?"

"అవాల్సిందే అయింది. ఫేక్టరీ స్థలానికి కావలసిన ఆ పదివేల ఎడ్వాన్స్ నేనిచ్చేను. తన మాట విననందుకు తండ్రి కోపించి డబ్బు యివ్వకపోతే మనం చూస్తూ వూరుకోలేం గదా!"

"అయితే మీరు పదివేలు...."

"ఆఁ. నేనే ఇచ్చేను. వాసంతికోసం ఈ పదివేలేకాదు—నా ప్రాణాలు అయినా సరే—నవ్వుతూ ఇచ్చేస్తాను...." అన్నాడు శ్రీకాంత్.

రేణు మౌనంగా తన గదివేపు నడిచింది. పదివేలు అన్న సంఖ్య వినగానే ఆమెకి కళ్ళు చీకటి కమ్మేయి. ఒంటిమీద తేళ్ళూ, జెర్రులూ పాకుతున్నట్టు అనిపించింది. ఒక మామూలు గుమాస్తా కుమార్తెకి పదివేలు ఇవ్వడం అన్నవిషయమే వూహించుకో లేక పోతూందామె. వాసంతి పేరు తల్చుకుంటూన్నకొద్దీ ఆవేశంతో ఒళ్ళు వణికి పోతూంది. విసురుగా మంచంమీద పడుకుని కళ్ళు మూసుకుంది రేణూ.

8

"ఏమండీ, ఏం అలా మౌనంగా వుంటున్నారు? ఎవరితో మాట్లాడరు....ఎక్కడికీ షికారుకైనా వెళ్లరు....ఏమిటి కారణం?"

"ఏం లేదే!"

"మీరేదో విషయాన్ని నానుండి దాచుతున్నారు...."

"లేదు వాసంతీ...."

"మనస్సులో ఏదైనా విచారం వున్నట్టయితే—అది బయటికి వెళ్ళగక్కితే యెంతో శాంతి లభిస్తుంది...."

"నీకు తెలీందేముంది వాసంతీ? ఆ ఫేక్టరీ గొడవే ఇంకా తెమల్లేదు. నేరకపోయి అందులో కాలుపెట్టేను....ఏ కారణం చేతైనా అడుగు వెనక్కి తీస్తే వేలకొద్దీ రూపాయిలు నష్టం!"

"మరి ఇంతకుముందు పదివేలూ...."

"అడ్వాన్సిచ్చేశాను. ఇంకా మిగతా డబ్బివ్వాలిగా. నాన్నగారు ఈసారికూడా

నన్ను అన్యాయం చేసెరు....''

'ఇప్పుడేం జరుగుతుంది....?'' ఆదుర్దాగా అడిగింది వాసంతి.

'అదే ఆలోచిస్తున్నాను. బొత్తిగా ఏమీ తోచకుండా వుంది'' అన్నాడు శ్రీకాంత్. ఒక్క క్షణం పోయేక ''ఒక ఉపాయం లేకపోలేదు'' అన్నాడు కంఠాన్ని తగ్గిస్తూ.

''ఏమిటది?'' అంది వాసంతి. చిన్న ఆశాదీపం ఆమె కంటిపాపల్లో మెరిసింది.

''నువ్వు అవునంటే సరి—ఈ చిక్కంతా సులభంగా విడిపోతుంది''

''చెప్పండి. ఏమిటది? కావాలంటే నా ప్రాణాలైనా యిచ్చేస్తాను.''

''అంతమాటెందుకు? కొంచెం ధైర్యం వహిస్తే చాలు!''

''చెప్పండి, ఏం చేయమన్నారు?''

''నువ్వడిగితే ఇంకో పదివేలు శ్రీకాంత్ ఇవ్వకపోడు....''

''మీ రీ సంగతి ఆలోచించండి. చినబాబు దగ్గర పదివేలు తీసుకుని ఇంకా నెలైనా పూర్తిగా కాలేదు....''

''అయితే ఏం? అప్పుగా తీసుకుంటున్నాంగానీ, ఊరికే కాదుగా. కావాలంటే అందుకు వడ్డీకూడా యిస్తాం....''

''కాని, ఆపని నావల్ల కాదండీ?''

''నాకా సంగతి తెలుసు వాసంతీ. మనస్సులోని బాధని వినడం చాలా సులభం. ఏమైనా చెయ్యాలంటే—చాలా కష్టం?''

అబ్బే అది కాదండీ. ఇంతపెద్ద మొత్తాన్ని ఏ మొఖంపెట్టుకుని అడగనూ?''

'కాస్త ఆలోచించు వాసంతీ, ఇది మన జీవన సమస్య. ఈ ఒక్క సమస్యా తేలితే నీకు నేను జీవితాంతం కృతజ్ఞుడినై వుంటాను....''

శేఖర్ మాటల్ని కాదన్లేకపోయింది వాసంతి. చివరికి ఆమె సరేనన్నవరకూ విడిచి పెట్టలేదతను. డ్రయివర్‌తో చెప్పి కారు సిద్ధం చేయమంది. బట్టలైనా మార్చుకోకుండా అలాగే కారెక్కింది

కదుల్తోన్న కార్లోంచి రోడ్డుమీదికి చూస్తూందే గాని వాసంతి దృష్టి అక్కడ లేదు. ఆమె మస్తిష్కంలో రకరకాల ఆలోచనలు చెలరేగ సాగేయి....తను ఓ పెద్ద ప్రశ్న కాబోతూందిప్పుడు. తన భర్త ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పర్చేందుగ్గాను ఇంకొకరి దగ్గరికి చేతులు చాచడానికై వెళ్తూంది. తను కేవలం అమ్మగారి నడిగే పనైతే బాగుండేది. అంతడబ్బు ...పదివేలు ఆమెకెక్కడివి? ఒకవేళ అంతమొత్తం ఇవ్వడానికి చినబాబు నిరాకరించిన పక్షంలో తనేముఖం పెట్టుకొని వెనక్కి తిరిగి రాగలదు? పట్టి చేతుల్తో వస్తే శేఖర్ ప్రళయకాల రుద్రుడే అవుతాడు. అంతకు

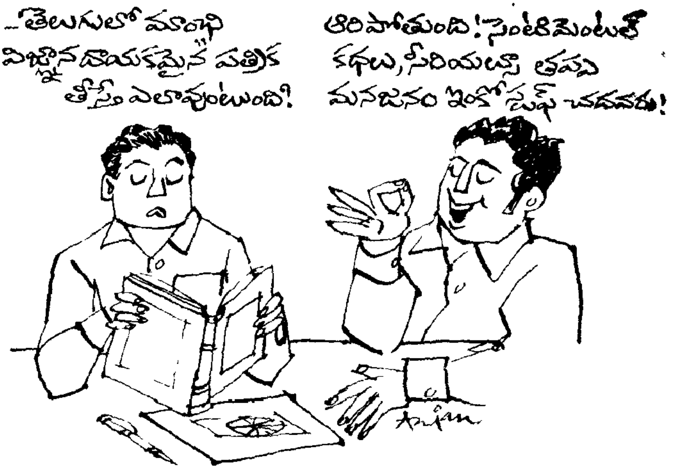

ముందు చినబాబిచ్చిన పదివేలూ శేఖర్ ఏం చేశాడో ఎంత ఆలోచించినా వూహించ లేక పోతూందామె. తన కష్టాల్తో వాళ్ళ సంసారంలో కూడా నిప్పులు పోస్తూన్నది తను...ఇలా వారి సహాయం ఎంతకాలం అర్థించడం? ఎంచేతో ఒక్కసారి–కారు వెనక్కి తిప్పమని డ్రయివర్‌తో చెప్పబోయింది. కాని భర్త స్ఫురణకి రాగానే ఆ ప్రయత్నంనుంచి విరమించుకుంది వాసంతి.

భవంతి ముందు కారాగింది. చిన్నగా వణుకుతూన్న కాళ్ళతో కారుదిగింది. మేడ మెట్లు ఎక్కుతుంటే వాసంతికి అన్నపూర్ణమ్మ ఎదురు పడింది.

''శేఖర్ కూడా వచ్చేడా అమ్మా?'' అందామె.

''లేదు. నే నొక్కదాన్నే వచ్చానమ్మా!'' అంది వాసంతి పైటని సరిచేసుకుంటూ.

''అదేం?'' SX.A|

''ఏదో పనుందని వారు బయటికి వెళ్ళి పోయారమ్మా. ఒక్కదాన్నీ కూర్చోడం విసుగెత్తి ఇలా వచ్చేశాను....''

''మంచిపని చేసేవు. వుండు పూజ చేసుకుని ఇప్పుడే వచ్చేస్తాను.'' అంటూ పూజగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది అన్నపూర్ణమ్మ.

మేడ మెట్లెక్కి శ్రీకాంత్ గదివేపు నడిచింది వాసంతి. గది గుమ్మంలో నిలబడి 'వదినా–వదినా' అని మెల్లిగా పిలిచింది.

''ఎవరూ, వాసంతేనా?'' అన్న గొంతుక విన్పించింది లోపల్నించి. మరుక్షణంలో గుమ్మం దగ్గిర నిలబడివున్నాడు శ్రీకాంత్. ''లోపలికి రా వసూ, అక్కడే నిలబడి

పోయావేం?'' అన్నాడు.

కంపిస్తూన్న పాదాల్తో, భావోద్వేగంతో చెదిరిన మనస్సుతో—లోపలికి అడుగు పెట్టింది వాసంతి. మంచం మీద పడుకుని వున్న రేణూ నవ్వుతూ వాసంతికి స్వాగత మిచ్చింది.

''రా వాసంతీ, రా! ఒంటరిగా వచ్చేవా?''

''అవునొదినా....ఆయన కేదో పనివుండి బయటికి వెళ్లేరు. ఒదినని చూడా లన్పించి ఇటొచ్చేశాను....'' అంది వాసంతి చిరునవ్వుతో. ఆ తర్వాత ఏమన డానికీ మాటలు దొరకలేదు. రేణువంక చూస్తూ ఉదాసీనంగా వుండిపోయింది.

''ఏం వాసంతీ, ఇవాళ అదోలా వున్నావేం?''

''నేనా? లేదే!''

''అవును వాసంతీ, నీ ముఖంలో నిర్లిప్తత, కించిత్ విచారం నాకూ అలాగే అన్పిస్తోంది!'' అంది రేణు భర్తని సమర్థిస్తూ.

''ఉదయాన్నే—తలయినా దువ్వుకోకుండా వచ్చేశానుగా, అంచేత నీకలా అన్పి స్తూందేమో!'' అంది వాసంతి పైట చెంగుని కుడిచేతి చిటికెన వేలుకి ముడిపెడ్తూ.

''ఏమయినా పనిమీదొచ్చేవా?'' అన్నాడు శ్రీకాంత్ వెంటనే.

ఏమనాలో తోచలేదు వాసంతికి.

''శేఖర్ బాబు ఏమైనా చెప్పి పంపించేడా?'' అన్నాడు శ్రీకాంత్ మళ్లీ. అతికష్టం మీద 'ఊఁ' అనగలిగింది వాసంతి.

వాసంతి పరిస్థితిని అర్థం చేసుకున్న శ్రీకాంత్ లేచి నిలబడ్డాడు. 'ఇలారా, వాసంతీ—' అన్నాడు. ఇద్దరూ ఆ గదిలోంచి ఇవతలికి వచ్చేరు. అదే సమయంలో 'టీ'లు ట్రేలో తీసుకువచ్చింది లచ్చి. వాటిని టీపాయ్ మీద పెడ్తూ సందేహంగా రేణుని చూసింది.

''వాళ్లిద్దరూ ఎక్కడికి వెళ్ళేరు?'' అంది రేణు మెల్లిగ.

''కింద డ్రాయింగ్ రూమ్‌వేపు వెళ్లేరమ్మా?''

''వెళ్లి—ఏం జరుగుతూందో చూసిరా—జాగ్రత్త సుమా?'' అని లచ్చిని హెచ్చరించింది రేణు. నెమ్మదిగా డ్రాయింగ్ రూంవేపు నడిచింది పనిమనిషి.

''ఏమిటి వాసంతీ, అంత దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నావు?''

''వారు....'' ఏం చెప్పాలో—సంభాషణ ఎలా మొదలుపెట్టాలో తోచలేదు వాసంతికి.

''కానీ—వసూ! నీపట్ల అతనేమన్నా చెడుగా ప్రవర్తించాడా?''

"అబ్బే. అదేం లేదు."

"మరి....?"

"మరో పదివేలు అడిగి తెమ్మని నన్ను పంపించేరు...." ఒక్కగుక్కలో గబగబ అంది వాసంతి.

"ఎందుకుట?"

"ఆ పెన్ ఫేక్టరీ లేదూ—దానికోసం...."

"మొదట తీసుకున్న డబ్బు ఏం చేసినట్టు?"

"నాకేం తెలుసు? ఈ ఫేక్టరీ కాదుగానీ—ఇది నాకో పెద్ద సమస్య అయి కూర్చుంది"—దీనంగా అంది వాసంతి తలొంచుకుని.

"ఇలా అయితే ఎలా?"

"నేనూ అదే చెప్పేను చినబాబూ, ఇంత డబ్బు ఎవరిస్తారు?"

"డబ్బుగురించి నేనేం బాధపడటం లేదు వసూ! నాకు వేరే ఇంకొకటి అన్పిస్తోంది ..."

"ఏమిటి చినబాబూ?"

శేఖర్‌బాబు రాత్రిళ్లు తరచూ ఆలస్యంగా ఇంటికి వస్తున్నాడా?"

'లేదే!"

"ఎందుకలా గాభరా పడ్డావ్? నిజం చెప్పు భయమేముంది?"

"ఏం చెప్పను చినబాబూ, మీరన్నట్టు ఆయన 12 దాటితేగాని యింటికి రావటం లేదు...

"గట్టిగా అడగకపోయావా?"

"ఒళ్లు తెలియని నిషాలో వున్నవాళ్లని ఏం అడిగి ఏం ప్రయోజనం చినబాబూ!" తలొంచుకుంది వాసంతి.

"ఏమిటీ, శేఖర్‌బాబు తాగుతాడా?' ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించేడు శ్రీకాంత్. అవునన్నట్టు తలూపింది వాసంతి.

"మరి, ఈ సంగతి నాతో ఎప్పుడూ చెప్పలేదేం?"

"ఏం చెప్పేది చినబాబూ! నేను బాధపడ్తున్నది చాలదూ? మిమ్మల్నికూడా బాధించడం యెందుకు—?"

"అంత పొద్దుపోయేక ఇంటికి వస్తున్నాడంటే—బహుశా జూదమాడుతున్నాడేమో....ఇంతకుముందు డబ్బు ఇందులోనే ఖర్చయిందేమో...."

"అబ్బే. ఆయనలాంటివారు కాదు చినబాబూ!"

"నీకేం తెలుసు వాసంతీ?"

వాసంతి మారు మాట్లాడలేకపోయింది. దుఃఖం తెరలుతెరలుగా పొంగివచ్చి కన్నీరై కనుకొలకుల్లో ప్రవహిస్తోంది. ఒకపక్క కర్తవ్యం, ఇంకోపక్క జీవితం, కట్టిపడేసి ఆమెను వివశువుగా చేస్తున్నాయి.

"వాసంతీ ప్రేమపూర్వకంగా పిలుస్తూ ఆమె తల నిమిరాడు శ్రీకాంత్. "మరేం గాభరా పడకు. కొంచెం ఓపికపడ్తే చాలు ...నీకోసం చక్కటి పూలబాట వేశాననీ మురిసిపోయేను గానీ, ఆ పూలవెనక ముళ్లుకూడా వుంటాయన్న విషయం విస్మరించేను. అయినా, ఏం ఫర్వాలేదు. ఆ ముళ్లన్నీ ఏరి నీ జీవితం సుఖమయం చేస్తాను!'

వాసంతి ఇంకా మౌనంగా ఏడుస్తూనే వుంది. ఆ కన్నీరు చూసి ఓర్వలేక పోతున్నాడు శ్రీకాంత్. 'నా మాట విను వాసంతీ, ఇక నీకు ఏ కష్టమూ రానీయ నన్నాగా! అన్నాడు చిరునవ్వుతో. పాలిపోయిన ముఖాన్ని ఎత్తి దీనంగా ఆశగా శ్రీకాంత్ కళ్లల్లోకి చూసింది వాసంతి.

శ్రీకాంత్ చెక్‌బుక్ తీసి పదివేలకి చెక్కు రాశాడు. దాన్ని వాసంతి చేతికిస్తూ "చూడు వాసంతీ, పదివేల రూపాయలకి పోస్ట్‌డేటెడ్ చెక్ ఒకటిస్తున్నాను. దీన్ని నాలుగురోజులు పోయేక మార్చుకోమను." అన్నాడు.

"అలాగే" అంటూ లేచి నిలబడింది.

"ఇంటివరకూ దిగబెట్టనా నేను?"

"అక్కర్లేదు."

"అమ్మతో మాట్లాడి వెళ్ళరాదూ?"

"ఉఁహూఁ. ఇప్పుడుకాదు." అంటూ త్వరత్వరగా మేడమెట్లు దిగివాసంతి వెళ్ళి పోయింది.

"వాసంతి యేదీ?" అంది అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన రేణుక, భర్తని చూసి.

"అరె—కాఫీ యేనా తాగకుండా వెళ్ళిపోయిందా!!"

"అయ్యో ఆ సంగతే మర్చిపోయాను నేను."

"అయినా ఇంత త్వరగా వెళ్ళిపోయిందేం?"

"కాస్త అర్జెంటు పనిమీద వచ్చిందిగదూ, అందుకు!"

"ఏమిటో అంత అర్జెంటు పని?"

"తెలుసుకోవాలని అంత కూతూహలం యెందుకు నీకు?"

"కూతూహలం కాక మరేమిటి? ఆవిడ ఏదో హడావిడిగా రావటం . . మీ ఇద్దరూ

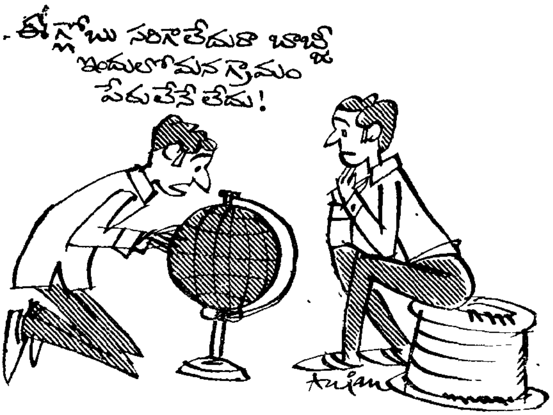

రహస్యంగా మాట్లాడుకోవటం ...ఆనక చెప్పాపెట్టకుండా ఆమెగారు ఉడాయించడం... కుతూహలంగా వుండదూ?'' అంది రేణుక తీక్షణంగా.

'వ్యవహారం అలాంటిది!''

మీ దగ్గరకి ముష్టెత్తడానికి వచ్చిందని చెప్పరాదూ?"

'రేణూ!!! ' గర్జించాడు శ్రీకాంత్.

కోపంతో ముఖం కందగడ్డ అవగా, చరచరా అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

* * *

నాలుగు రోజులు గడిచేయి ..

అయిదోనాడు బేంక్‌కి వెళ్ళిన శేఖర్, లెడ్జర్ కీపర్ చెప్పిన మాట విని నిర్ఘాంతపోయాడు. పదివేల రూపాయిల చెక్ తిరిగివచ్చింది. లెడ్జర్‌కీపరిచ్చిన చెక్‌ని అక్కడికక్కడే ముక్కముక్కలుగా చింపెయ్యాలనుకున్నాడు. ఎంత మోసం ?

ఈ సంగతేమిటో శ్రీకాంత్‌నే అడిగి, ముఖం మీద నాలుగూ దులిపేద్దామని నిశ్చయించుకుని, భవంతి వేపు నడిచేడు.

శ్రీకాంత్ శేఖర్ని చూస్తూనే ఆప్యాయంగా భుజంమీద చెయ్యివేసి ఆహ్వానించాడు.

ఏమిటీ తమాషా శ్రీకాంత్ బాబూ?''

'తమాషానా? అంటే....?

''ఏం తెలీనట్టు మాట్లాడుతున్నారే! మీ చెక్, కేష్ అవలేదు. నా పరువు గంగలో కలిసింది!''

'ఎలా?''

"మీ చెక్ కేష్ అవుతుందన్న ధీమాతో నే నింకొకరికి నా చెక్కు రాసిచ్చేను....'

"ఎవరికి?'

"సేఠ్ బన్‌వారీలాల్‌కి '

''బన్వారీలాల్ అంటె—యూనివర్సల్ పెన్ కంపెనీ ప్రొప్రయిటర్ గదూ?''

"అవును. కాని....''

"సరే—మొదట యిస్తామన్న పదివేలూ అతనికిచ్చేరా?

"అప్పుడే యిచ్చేశాను!" అన్నాడు శేఖర్ నిశ్చలంగా.

"శేఖర్‌బాబూ!" అన్నాడు శ్రీకాంత్ గంభీరంగా. వాసంతి నాకెంత ప్రియమైనదో మీకు తెలుసనుకుంటాను?

' తెలుసు.'

"ఆమెను మీ చేతుల్లో పెట్టానంటే మిమ్మల్ని ఎంతగా విశ్వసించేనో మీరు వూహించగలరనుకుంటాను.

''విశ్వసించి వుండొచ్చు ..."

''నా విశ్వాసాన్ని వమ్ము చేశారు.'

''మీ మాటలు నా కేమీ అర్థం కావటల్లేదు.'

''అర్థమయ్యేట్టు చెప్తా వినండి. మొదట తీసుకున్న పదివేలూ మీరు బన్‌వారీలాల్‌కి యివ్వలేదు. ఆ డబ్బు బహుశః జూదాలకీ, తాగుడుకీ పోయిందని నా అంచనా—అంతేగాదు నా నమ్మకం!''

"శ్రీకాంత్ బాబూ!"

"అవును. ఇది చూడండి....' అంటూ సొరుగులోంచి కొన్ని కాగితాలు తీసి శేఖర్‌కిచ్చాడు శ్రీకాంత్.

అవి చూస్తూనే నిర్ఘాంతపోయేడు శేఖర్. అవి యూనివర్సల్ పెన్ కంపెనీ అమ్మకానికి సంబంధించిన కాగితాలు. దాదాపు ముప్పయి వేలు చెల్లించి—ఫేక్టరీ అంతా వాసంతికి దఖలు పడేటట్లు చేశాడు శ్రీకాంత్.

' మీరు మాటతప్పేరు. కాని నేను తప్పలేదు.... అంటూ శేఖర్ చేతులు పట్టుకున్నాడు శ్రీకాంత్.

ఏం మాట్లాడాలో శేఖర్‌కి తోచలేదు.

''వెళ్ళొస్తాను.'' అంటూ వీధిగుమ్మం వేపు నడిచేడు శేఖర్.

9

ఆ రోజు వుదయం శేఖర్‌బాబు తండ్రి ఆఫ్రికానుంచి వచ్చాడని తెలిసింది. వెంటనే శ్రీకాంత్ వెళ్ళి ఆ రోజు సాయంత్రం భోజనానికి రమ్మని పిలిచాడు. వంట పనంతా అన్నపూర్ణమ్మ తనమీద వేసుకుంది. రేణు ఆమెకి సాయంగా వుండీ అవీ ఇవీ అందించసాగింది. నౌకర్ల చేత ఇల్లంతా నీటుగా సర్దించేడు శ్రీకాంత్. ఆరున్నరకి అన్నిపనులూ ముగించుకొని అందరూ డ్రాయింగ్‌రూంలో కూర్చున్నారు, అతిథుల రాకకోసం యెదురుచూస్తూ.

భవంతి ముందు కారు ఆగ్గానే అందరూ సంభ్రమంగా లేచేరు. ముందుగా శేఖర్ తండ్రీ, ఆ వెనుక వాసంతీ-శేఖర్‌లు మేడ అరుగు ఎక్కేరు. 'రండి' అంటూ వారిని ఆహ్వానించింది అన్నపూర్ణమ్మ. అందరూ సోఫాల్లో కూర్చున్నారు.

'బహుశః మీరు నన్ను మర్చిపోయేరనుకుంటాను.... అన్నాడు శేఖర్‌బాబు తండ్రి, అన్నపూర్ణమ్మను చూస్తూ.

"ఎక్కడో చూసినట్టు అన్పిస్తూంది. గాని ఎక్కడో ఏమిటో సరిగ్గా గుర్తుకి రావటం లేదు.' అంది అన్నపూర్ణమ్మ.

"మీరన్నది నిజమే. ఎప్పటి మాట! ఆ రోజులు మారిపోయేయి ...ఆ పరిస్థితులూ మారిపోయేయి.... రూపురేఖల సంగతి సరేసరి!

"నాన్నా, నువు అమ్మగార్ని చూస్తూనే పోల్చగలిగేవే!'

"అవున్నాయనా, నా కింత బ్రతుకుతెరువు చూపించిన యజమానురాల్ని నేను మర్చిపోగలనా?

"అంటే....?"

"ఈనాటి మాటా అది? శ్రీకాంత్....అప్పటికి నువ్వు ఆరేళ్లవాడివి. ఈ పూల తోటలో లాగూ అయినా వేసుకోకుండా ఆడుకునేవాడివి గాదూ....!'

"అంటే—మీకు ఇక్కడి విషయాలన్నీ బాగా తెలుసన్నమాట!'

"తెలియకపోవడమేం? ఇప్పుడిక్కడ మీ అందరి మధ్యా కూర్చొని మిమ్మల్ని చూస్తూవుంటే కాలం ఓ పాతికేళ్ళు వెనక్కి తిరిగిందా అన్పిస్తూంది ..' అంటూ డబ్బీలోంచి ముక్కుపొడుం తీసి పీల్చేడు. కాస్సేపు నిశితంగా వాసంతిని చూసి— "ఈ అమ్మాయి దివాను విశ్వనాధంగారి కూతురే గదూ?" అన్నాడు.

"అవును. నిజమే. మీకు ఆయన బాగా తెలుసా?' అంది అన్నపూర్ణమ్మ ఆశ్చర్యంతో.

''ఎందుకు తెలీదమ్మా? ఒకేచోట ఒకే ప్రభువు ఉప్పుని తిన్నాంగా. ..అన్నట్టు మీకు జగ్గూ....అదే తోటమాలి జగ్గూ గుర్తున్నాడా అమ్మా?''

''ఆ చండాలుడి పేరెత్తకండి బాబూ! ఆ పేరెత్తితేనే మహాపాపం!'

అదేమమ్మా, ఏం చేశాడతను?''

ఈ యింటిలో గల విలువైన వస్తువుల్నీ, డబ్బునీ దొంగిలించి పారిపోయేడు... మళ్లీ కనబడలేదు ...ఎంత నమ్మకంగా వుండేవాడనీ....వట్టి నమ్మకద్రోహి!'' అంది అన్నపూర్ణమ్మగారు.

సరే. పద బాబూ, మనింటికి పోదాం.' అంటూ శేఖర్‌వేపు చూస్తూ లేచి నిలబడ్డాడు.

అదేం? భోజనానికి వచ్చి—భోజనం చేయకుండా వెళ్ళిపోతారా?'' అంది అన్నపూర్ణమ్మ ఆందోళనగా.

క్షమించమ్మా, ఈ ఇంట్లో మీ సహపంక్తిని కూర్చుని భోజనంచేసే అర్హత నాకు లేదు!' అంటూ అడుగు వేయబోయేడు.

అదేమిటి బాబూ, అలా....'' అన్నాడు శ్రీకాంత్.

నిజం బాబూ! ఇలా నావేపు చూడండమ్మా. ఇప్పటికైనా 'జగ్గూని' గుర్తు పట్టగలిగేరా?' అన్నాడు.

జగ్గూ....''

'అవునమ్మా, ఆనాడు మీ తోటమాలి—జగ్గూని! ఈనాడు లక్షాధికారి జగన్నాధ రావుని!! ఈ ఇంటి ధనాన్నపహరించిన చండాలుడిని నేనే!' అన్నాడు జగన్నాధ రావు అన్నపూర్ణమ్మ కళ్లలోకి సూటిగా చూస్తూ.

అన్నపూర్ణమ్మ ధ్యానపూర్వకంగా జగన్నాధరావుని చూసింది. తోటమాలి జగ్గూ రూపం అస్పష్టంగా ఆమె కళ్ళముందు మెదిలింది. అప్పటికీ యిప్పటికీ కేవలం వయస్సులోనూ—బట్టల్లోనూ తప్ప ఇంకెందులోనూ తేడా లేదనిపించింది ..చిన్నగా నవ్వుతూ నిలబడి వున్నాడు జగన్నాధరావు. రేణూ, వాసంతీ, శ్రీకాంత్‌లు విస్మితంగా అతన్నే చూస్తున్నారు. శేఖర్ మాత్రం ఏదో ఆలోచిస్తూ దీక్షగా వీధిగుమ్మం వేపు చూస్తున్నాడు.

మీరేం గాభరా పడకండి అమ్మగారూ.... ఈసారి నేను మళ్ళీ దొంగిలించడానికి రాలేదు. మీ దగ్గరనుంచి నేను అపహరించిన వస్తువుల్ని మళ్ళీ మీకు తిరిగి అప్పగించ డానికే వచ్చేను. ..అదుగో. ..శేఖర్‌ని జాగ్రత్తగా చూడండి....

అంటే —శేఖర్....'' మాటలు దొరక్క ఆగిపోయింది అన్నపూర్ణమ్మ.

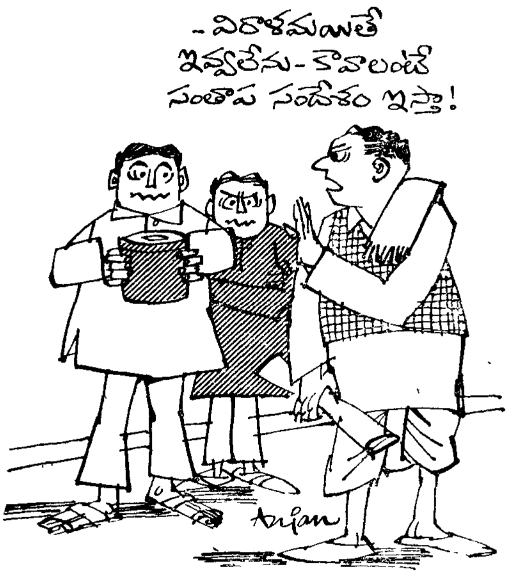

''మీ దగ్గర్నుంచి అపహరించిన... అమూల్య రత్నం అతనే...!''

''అంటే....నా రాజా....రాజాయేనా?'' అంటూ సంభ్రమాశ్చర్యాల్తో శేఖర్ వేపు చూసింది అన్నపూర్ణమ్మ.

''అవును. మీ అబ్బాయి రాజాయే!''

అంతవరకూ మౌనంగా కూర్చొని ఈ సంభాషణ అంతా వింటున్న శేఖర్ లేచి నిలబడ్డాడు. ''ఏమిటి నాన్నా ఇది? రాజా ఏమిటి? ఈ నాటకం ఏమిటి?' అన్నాడు చిరాగ్గా.

'నాటకం కాదు బాబూ, నిజమే! అన్నపూర్ణమ్మగారు నిన్ను కన్న తల్లి....''
అన్నాడు జగన్నాధరావు.

''మీరో?''

''నేనీ ఇంటి తోటమాలిని. నువ్వు రెండేళ్ళ పసివాడిగా వున్నప్పుడు నేను నిన్నెత్తుకుని పారిపోయాను....'

''ఎంచేత?''

''పగ ప్రతీకారం నన్నాపని చేయించేయి...చెప్తా విను. ఓనాడు ఉరుముల్తో మెరుపుల్తో వర్షం కురుస్తోంది. ఏదో అర్జంటు పనిమీద నా కొడుకుని బయటికి

వంపేరు పెదబాబు. పనిమీద వెళ్ళినవాడు మరి తిరిగిరాలేదు. చనిపోయాడు. ఆ అక్కసు మనసులో పెట్టుకుని—అదే బాధ పెదబాబు కూడా అనుభవించాలన్న అభిప్రాయంతో నిన్ను తీసుకుని పారిపోయేను. ఈ సంగతి ఈ అమ్మగారికి తప్ప ఇంకెవరికీ తెలీదు." అన్నాడు జగన్నాధరావు నిర్వికారంగా శూన్యంలోకి చూస్తూ.

ఇదంతా నిజమేనా అమ్మా?" అంటూ ప్రశ్నించేడు శ్రీకాంత్.

నిజమే. శేఖర్ నా పెద్దకొడుకు!"

'మరి నేనో?'

'నువ్వాను.... అంటూ ఆందోళనగా జగన్నాధరావుని చూసిందామె.

'నిన్నామె పెంచుకున్నారు.'

'అంటే....?' శ్రీకాంత్‌కేమీ అర్థం కాలేదు.

'నువ్వు దివాన్ విశ్వనాధంగారి పెద్దబ్బాయివి. నిన్ను వీరికి పెంపకానికి ఇచ్చేరు. ఈ సంగతి కూడా యెవరికీ తెలీదు.

'మరి ఆమె? అన్నాడు శ్రీకాంత్ వాసంతిని చూస్తూ.

స్వయానా నీ చెల్లెలు. అన్నట్టు మీ యిద్దరికీ మధ్య ఇంకో అబ్బాయి వుండాలే, అతనేడీ? అన్నాడు జగన్నాధరావు.

కంఠస్వరం తగ్గించి రాజు మరణం గురించి చెప్పింది రేణుక. శ్రీకాంత్— వాసంతి ఒకరి ముఖంలోకి ఒకరు ఆశ్చర్యంగా చూసుకున్నారు. ఆనక అన్నపూర్ణమ్మ వేపు చూశారు. ఆమె కళ్లలో అనంతమైన అభిమానం—నిలిచివుంది. కళ్ళలో ఓ మూల చెమ్మ చిప్పిలుతూవుంది.

శ్రీకాంత్‌కి పరిస్థితి అంతా అర్థమైంది. హఠాత్తుగా అన్నపూర్ణమ్మగారి పాదాలను స్పృశించాడు. కన్నీటితో ఆమెను అభిషేకించేడు. అంతలో శేఖర్ కూడా తటాలున వంగి ఆమె పాదాలను తాకేడు. ఇద్దర్నీ లేవనెత్తింది అన్నపూర్ణమ్మ. కళ్ళతోనే దగ్గరికి రమ్మని వాసంతికి సైగ చేసింది. ముగ్గుర్నీ చేతుల్తో చుట్టి కాసేపు కళ్ళు మూసుకుంది.

'శ్రీకాంత్ బాబూ.... ' అంటూ ఏదో చెప్పబోయేడు శేఖర్ ఆవేదనగా. కాని అతను నోటిని మూస్తూ ఇప్పుడేం మాట్లాడొద్దు. ఆనందంతో నా గుండె నిండిపోయింది. అన్నాడు శ్రీకాంత్.

వాసంతి మనసు ఆనందంతో మూగవోయింది.

దూరంగా తోటలో, వసంతాగమనాన్ని సూచిస్తూ కోయిల ఒకటి 'కుహూ' అంది.

—